Postimees

35 Tartu
Politsei ülem
9 ekspl.

76. aastakäik

Ilmub iga päev

Toimetus ja peakontor Tartus, Ülikooli t. 21.
Toimetus ja kontor Tallinnas, Vene 1.

Telefonid Tartus: Tegevtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugeköned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 436—81, kontor 436-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soovil.

Kuulutuste hinnad: a) kuulutuste kirjaga: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti; b) teksti kirjaga: teksti ees ja teksti 15 senti mm veeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha valiku soove täidetakse ainult võimalust mööda.

Kuulutusi järgmise päeva lehe jaoks võetakse vastu kella 1-ni päeval, laupäeviti kella 12-ni päeval „Postimehe" raamatukaupluses, Suurturg 16 ja kontoris, Ülikooli tän. 21/23.

Üksiknumber 5 senti

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., üle 3 kuu korraga tellides iga järgnev kuu 120 s., 6 k. 725 s., 12 k. 1400 s.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., üle 3 kuu korraga tellides iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 s.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga järgnev kuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära viies: 1 kuu 125 s., 12 kuud 1200 snt. Välismaale — 4 kr. k., Lätimaale — 150 s. kuus.

„Lasteleht" 10 s. k. „Tervis" 1 kuu 20 snt. 12 kuud 240 senti. — Aadressi muutmine 25 s.

„Nädala Postimees" — igal esmaspäeval ühes „Sädemetega" — 20 snt. kuus. „Postimehe" tellijaile esmaspäevase lehe asemel hinnata.

„Maamees" 1 kord nädalas (reede) 1 kuu 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 55 s., 6 kuud — 105 s., 12 kuud — 190 s.

„Maamees" 2 korda nädalas — 1 kuu 40 senti, 2 kuud — 80 s., 3 kuud — 110 s., 6 kuud — 210 s., 12 kuud — 380 senti.

Nr. 305 Laupäewal, 31. detsembril 1932 Tänast lehte 10 lehekülge

Oma austatud kaubatarvitajatele, ärisõpradele ja kõigile poolehoidjatele soovin

head ja õnnerikast uut aastat!

M. Jänes.

Tartus, 31. detsembril 1932.

«Postimees» aasta vahetusel

Uuel aastal ilmub esimene number 2. jaanuaril. Tartus müügil 1. jaan. p. l. **Kuulutusi** sellesse numbrisse võetakse vastu **laupäeval, 31. dets.** kontoris, Ülikooli t. 21-23, kella 12-ni ja „Postimehe" raamatukaupluses, Suurturg nr. 16 kella 3-ni.

„Postimehe" talitus.

Vannutatud advokaat

Jaan Kriisa

elab ja võtab vastu

Tartus, Lodja tän. nr. 4.

Jõmus Pahlbärgi

tähtraamat.

HIND **20** senti.

Pealadu **„Postimehe" raamatukpl.**

Edurikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele!

A.-s. Oskar Kilgas.

Õnne-tina

K.-m. V. Hansen, Aleksandri 1.

Õnnerikast uut aastat

kõigile austatud kaubatarvitajaile soovib

Firma Roman Gutmann
Tartu, Vallikraavi 8.

Kui tahate **uuel aastal** edukalt kaubelda, **siis ostke kaupa ainult**

N. JASSMANN'i

pudu-, moe- ja teraskauba laost.
En-gros. En-detail. Raekoja tän. 10. Tel. 5-70.

Laupäeval, 31. detsembrist alates ja edasi **kahes kinos korraga!**

Teie uus 1933. a. algab suure vaimustusega kui külastate kino «Athenat» või «Capitoli»,

sest „BLOND VENUS" — MARLENE DIETRICH ja imelaps DICKIE MOORE võidavad Teie südamed igavesti.

MARLENE DIETRICH laulab jälle unustamata laulud!

ATHENA

MEISTERTEOS
LAULU JA MUUSIKAGA
MIS VAIMUSTANUD
KOGU MAAILMA!!!

Marlene
DIETRICH
SUURFILMIS
BLOND VENUS"
PEATEGELASED
HERBERT MARSHALL
CARY GRANT
JOSEF VON STERNBERG
LAVASTANUD

CAPITOL

Algus ATHENAS ärip. kell 4½.
Uuel aastal, 1. jaan. kell 12 p.

Algus CAPITOLIS ärip. kell 5½.
Uuel aastal, 1. jaan. kell 1 p.

CENTRAL

31. detsembrist alates ja edasi.

Kui uus aasta algab naeruga, siis toob see õnne! Selleks oleme toonud ekraanile kõige paremad ja lõbusamad koomikud, ainukesed, kes suudavad Teid pisarateni naerma panna praegusel nii raskel ja tõsisel ajal.

Pat ja Patashon

oma uusima ja Tartus seni nägematu saksakeelse helifilmiga 10 jaos

Lõbusad päevavargad

Peaosades: **Pat ja Patashon, Vera Engels, Hans Thimig, Henry Bender.**

„Paprika" lavastaja C. Boese lavastus.
Algus uuel aastal 1. jaan. kell 12 p., äripäev kl. 5.

HUVITAV LISA.
Noorsoole lubatud.

RAHVAMAJA

APOLLO

31. detsembrist alates ja edasi.

Meie oleme hoolitsenud, et Teie uus aasta algaks mõnusalt ja õnnelikult! Selleks külastage meid ja vaadake põnevat, koomilist ja suurlavastusega filmi.

Admirali tütar

Eeskava noorsoole vaatamiseks lubatud.

Ülihuvit. eeskava lisad.

Algus 1. jaan. kell 12 päeval, äripäeval kell 5 p. l.

14 osas. — Peaosades: kuulus iludus

DOROTHY JORDAN, ROBERT MONTGOMERY ja CLIFF EDWARDS.

Kuulsa näitejuhi HARRY POLLARDI suurlavastus. Ülihuvitavad ja põnevad seiklused merel ja maal.

Tabavamat uue aasta meeleolufilmi ei suuda ükski kino pakkuda!

Uue aasta wõimalused.

Wana aasta töelikkuse walguses.

Kigem minewik oma halbade üllatustega on inimesed nii ära heidutanud, et ei teata isegi lähemalt tulewikult midagi oodata. Hea, kui ta ei tooks uusi langusi wäärtustele ja tõusu hädadele.

Ei wajata suuremat teratomeelsust, et ennustada uuel aastal üldise usaldusktriisi süwenemist Ameerika-Euroopa wastolude teratwnemiseśt sõjawõlgade keerdsõlme harutamisel.

Ja kui kogu ilm otsib wälisjapääsu kitsikusest tarwituse piiramise teel tollitökete ja kontingentide abil autarkia ehk eneserahulduse suunas, siis ei ole raske ette ütelda, et selle tõttu ei saa elustust walmistus, ei tõuse ka ühegi rahwa sissetulek ega maksuwõime ostujõuga. Et sellega käiks kaasas töötaoleku, elukalliduse ja üldise maksukoormatuse tõus, ei waja põhjalikumaid tõestusi.

Kas on meil aga tarwis lahkuwa aasta pettumuste pärandust silmitsedes piiluda tulewikku just seks, et näha, kuipalju läinud päewade kurbadest üllatustest kanduks edasi tulewiku tiiwul — ühes wõttes meiegi meelte elewust ja mõtete suunda!

Wõi oleks ometi mõistlikum teritada pilku just seks, et tulewiku teadmatuse warjude keskelt tabada wäikseidki wõimalusi arenemiseks paremusele!

Üldine usalduskriis oleneb suurelt osalt just eneseusaldusse languseśt.

Kui neid hingeolulisi eelduśt, mis on esile kutsunud ilmamajandusliku kriisi, ikka weel süwendada, siis ei ole ette näha saatusliku arenemise seismajäämist, liiati weel pööret paremusele.

Majandusliku surutise teratwus üleilmlises ulatuses on pannud liikuma meeled ja wõtted põhjuste otsimiseks. Olukorda arwustawalt waadeldes on jõutud oletustele, et meil ei ole tegemist mitte ainult üleilmlise majanduskriisiga, waid kapitalistliku korra enese kriisiga. Isegi kainelt mõtlejad majandusteadlased ja majandustegelased otsiwad wäljapääju plaanimajanduse mõtte teostamiseśt. Liberalismuse alusele rajatud kapitalistliku korra jõudude waba mäng ei ole wiinud mitte ainult ajutisele ülekülllastusele, waid põhimõttelikule kitsikusele. Nüüd tahetakse waba algatuse ja wõistluse asemele seada kawakindel kooskõlastus walmistuse ja wajaduse wahel. Kõneldakse isegi kapitalistliku korra asendamiseśt riikliku wõimu aktiiwsusele rajatud plaanimajanduse põhimõttega.

On selge, et praegune majanduslik kriis oma ulatusega ja sügawusega sunnib rewideerima isegi kõige kindlamaid tõdesid majanduseelu korraldamise ja juhtimise suhtes. Paratamatud on uuendused ja reformid.

Ometi oleks ekslik oodata nüüd juba kapitalistliku korra enese häwinemist. Unustatakse, et majanduslik liberalismus ja kapitalistlik majanduskord on poolteisesaja aasta eest esile kerkinud paratamatusteśt, mis ennast warsti jälle maksma panekśid, kui neid mitte ei rahuldataks.

Keskaegne feodaalkord oma korporatsioonide-wõimuga ja seisustewalitsusega ei jõudnud enam rahuldada kiirestiarenewa inimkonna nõudeid. Merkantilismuse ja füsiokratismuse wõtted ja teed riikide ja rahwaste nõuete rahuldamiseks olid puudulikud ja ilma wajaliku ulatuseta. Rahwaste rikkuse aluseid jälgides jõudis Inglise teadlane Adam Smith weendumusele, et kõik seniseś eeśtkoste-kitsendused halwasid lootwaid jõude. Alles jõudude waba mäng ja eneseatwaldus oma-huwi kihutusel wiiks ka üldiste nõuete rahuldamiseśe.

Liberalismuse tõusu- ja õitseaeg 19. aastasajal ning 20. aastasaja alguśel on eśile kutsunud sügawad wastolud inimkonna sotsiaalelus ja rahwaste majanduslikus arenemiseś. Rahwaste rikkuse ennenägematu tõusuga on kaasas käinud laialiste hulkade wiletśus. Kõigi tarbeainete ülikülluse päewil on laialiseś rahwaliigid pidanud kannatama puuduse ja kitsikuse all.

Kapitalistliku korra eitawate tulemuste wastupaisteks on sotsialistlik liikumine kõigi oma saatusliikude tagajärgedega.

Ometi ei tohi unustada, et alles kapitalistlik kord liberalismuse alusel on suutnud rahuldada inimkonna hiigla-kasŧwu alalhoidu ja äratoitmiśt. Uudse kultuuri ja tśiwilisatsiooni ennekuulmatut tõusu ei saaks endale ette kujutada ilma kapitalistliku korra mõjuta.

Juba see teene üksi sunnib kõiki uuenduspüüdeid tunnistama, et kapitalistliku korra kaotus tähendaks kogu uudse kultuuri wapustuśt põhjani.

Nii on ka selge, et ligem tulewik ei too meile mitte kapitalistliku korra ega liberaalse põhimõtte häwinemiśt, waid ainult reformi, uuenduśt, süwenduśt, kohanduśt uutele oludele ja nõuetele.

Plaanimajanduśt enamliku Wenemaa alustel ja ulatuses on kõik tõsiseś mõtte- ja teoinimeseś pidanud wõimatuks. Teatawat korrektiiwi ja paranduśt kapitalistliku korra jõudude wabaśe mängu on aga juba ammu algatatud ja isegi teostatud.

Kui Henry Ford'i hiilge-edu ahwatles wõistlejaid jõudu katsuma Detroiti hiiglatöötodabe „jookswa lindi" muinasloolise wiljakusega, siis asusid General Motors's ettewõtete koondŭse juhid kõigepealt selgitama tarwituse ulatuśt, enne kui nemad hakkasid tööle seadma kõiki walmistuse wõimaluśi.

Kahtlemata saadakśe rahwamajanduses kogu ilmamajanduse ulatuses edaspidi ära hoida ülearuseid kriise toodete ülekülllastusega, kui ratsionaliseeritakśe walmistusejõude — kooskõlastades produktsiooni tonsuumi nõuetega.

Niisama on selge, et riikliku wõimu waheleśegamine toodete jaotuse alal sotsiaalse õigluse mõttes wõib tulewikus weel süweneda, ilma et seeläbi häwineks kapitalistlik kord iśe.

Waewalt saadakśe aga praeguśe üleilmlise majanduskriisi surutise all ootama jääda wajalikke ja paratamatuid reforme kapitalistliku korra alal, ilma et silmapilgu hädaśid katsutaks kõrwaldada juba nüüd käepäraśt olewate abinõudega. Kõigi riikide ja rahwaste jõupingutuśed raskuste kõrwaldamiseks näitawad, et ei ole laotatud lootuśt üle saada üldise surutise raskusteśt ajutiste põhjuste kõrwaldamisega.

Nii on õigustamata pessimistide arwamine, nagu ei oleks meil üldse loota pööret paremusele. Liialdatud on oletus, nagu ei oleks meil enam tegemist majandusliku kriisi olukorraga, waid normaaloludega.

Lõppetwa aasta alguśel näidati, kuidas üleilmline tööstustoodang on tagasi läinud, nii et 1932. aasta üldtoodang wõrdub 1913. aasta kogutoodangule. Majandusliku elu kokkutõmbumine arenes nii kiiresti, et juba minewa kewadeks paljudel aladel üldtoodang oli tagasi läinud isegi 1896/97. aasta seisule. Seśt saadik on majandusliku kokkutõmbumise protseś weelgi süwenenud.

Teiseśt küljeśt on kogu inimkond, waatamata ilmaśõja hirmsatele ohwritele, wiimase paarikümne aasta jooksul kiiresti kaswanud.

Juba pealiskaudne järelemõtlemine sunnib tunnistama, et inimkond ei saa kõigiśt eneseśitsenduse ja eneseraholduse hüüdsõnadeśt hoolimata oma nõuete rahuldamise poole kauemat aega alla wajaduse piiri minna. Olgu aeg pikk wõi lühikene, ikkagi ollakse jälle sunnitud walmistama nii palju, kui nõuab tarwitus.

Seejuures ei ole mõeldaw, et tarwitus inimkonna arwulise kaswamise juures wõiks kauemaks maha jääda isegi eelsõjaaegseśt seisuśt. Kuigi põllumajanduslik üldtoodang oma tõusuga ajuti aitab üle saada tööstustoodete wähenemiseśt, siis on ometi arwata, et nõudmine warsti sedawõrd elawneb, et pakkumiseks walmistus peab oma jõud jälle tööle rakendama.

Nii ei wõi praegune kriisiseisukord mitte normaalseks kujuneda, waid pööre on paratamatu. Küsimine on ainult, millal on oodata pööret paremusele.

Ameerika Ühisriikide rahanduse keskkohaśt New-Yorgi Wall Streetilt on juba lõppetwa aasta alguśeśt saadik aegajalt juhitud ilma teateid, nagu oleks Ühisriikide majanduslikus elus hakanud awalduma paranemise nähteid. Need teated olid tahtlemata sihitud meeleolu tõusu walmistamiseśe, ilma et neil oleks olnud tõsisemaid asjalikke eeldusi. Ometi ei järgne selleśt, et kriisi süwenemise protseś wõiks ikka weel kaua edasi kesta.

Nii on teataw optimismus Inglise majandusringkondades ikkagi teatawal määral õigustatud. Ja kui Rootsi inseneride akadeemia president salanõunik Axel Enström hiljuti oma majandusteadusliikude uurimuste põhjal awalikus ettekandes ennustas peatseŧ tõusuaega üldises majanduslikus elus, siis ei tarwitse ta seda weel hinnata kui lihtsat ilutsuslikku mõttemõlgutuśt. Üleilmlise majanduskriisi süwenemise protsessis on kahtlemata juba ligemas tulewikus oodata seisakut, kuśt peab algama pööre terwenemiśele.

Kuid pööre ei tähenda mitte, et majanduslik elu kogu ilmamajanduse piirkonnas eht ka üksikutes riikides jälle wõiks tõusta päraśt-ilmaśõjaaegse konjunktuuri kõrgustele. See oleks lootuśeta ilutsus.

Oleks juba hea, kui esialgu jõutaks tagasi taśemele, kus seisis majanduslik elu 1913. aastal.

Meilgi tuleb teha neiśt üldisteśt wõimalusteśt tarwilikud järeldused.

Asjata oleks meil endale ette kujutada wõimaluśt tagasi jõuda 1925./1926. aasta hindade taśemele, nagu käib meeleawalduslik kihutus maameeste hulgas. Kogu oma majanduslikus elus ja riigimajanduses tulewad meil kooskõlastada kulud tõelikkude tuludega. Tuleb ratsionaliseerida ja reformeerida ning uuendada põhimõtteliikkude aluste kui ka tegelikkude wõtete pooleśt.

Ometi oleks eksitus õiget majanduspolitilist sihti otsida ainult kärpimisteśt ja kokkutõmbamisteśt.

Loowad jõud tulewad liikuma panna. Aluseks tulewad wõtta positiiwsed kawad.

Meie ei tarwitsegi leiutada uusi aluseid. Oma rahwamajanduse ja riigimajanduse terwendamisel tuleb meil jälgida ja arwesse wõtta üldiseid põhimõtteid ja wõimaluśi.

Meie eriliseks ülesandeks olgu aga üldist arenemist silmas pidades tööle rakendada kõiki oma loowaid jõude tõelikkude wõimaluste piirides, mis meile uue aasta teadmatuse warjude alt silmi paistawad.

Kui meie siin endid tõesti usaldame ja ühtlasi täieśt hingeśt pingutame kõike oma jõudu ja tahet, siis ei tarwitse meie anduda lootusetusele, waid wõime wastu minna uuele aastale julge kindlusega.

Lootus elab weel!

29. XII 1932.

Jaan Tõnisson.

Inimene, seisata hetkeks!

Laam. l. 90, 1—8.

Jälle saadame lahkuwat aastat. Weel mõned tunnid, siis on ta minewiku päralt. Ühes temaga lähewad kannatuseś, mured ja lootuseś, mis olid sautzaiks rännakul. Jääb elutee kõrwale mõnigi haud, kuśt raske oli astuda edasi ja lõppemas oli rändaja jõud.

Meie wanemail oli kombeks wana-aasta ööl oma kodus kogu ööks süüdata tuleś. Nad uskusid, lahkunute hinged tulewad koju sel ööl, tulewad sinna, kus möödus elu täis walu ja wõitluśt.

Lahkunud tulewad tõesti koju seal, kus südametes põleb ootuse tuli. Igawiku wadadelt astuwad meie ette need, keś on läinud siit kaduwuse mailt.

Kas täitis lahkuw aasta meie lootusi? Kõik pilju täide ootusteśt ja unistusieśt? Nende küsimiste juures seisatab inimene silmapilguks, et jatkata teed üle uue-aasta lätwe astudes. Mis on meie lahkuwa jõbra wiimne soow ja terwitus jumalagajätmiseł?

San-Cruzi linnas, Kuuba saarel, oli hiljuti kohutaw õnnetus. Hirmsas orkaanis häwines linn ja hukkusid inimeseś. Enne õnnetuśt jooksis mererannalt üks kalur linna ja hüüdis: Waadake taewast ja waadake merd! Seal on tormimärgid! Pääśtke end! Ainult wähe-seś uskusid ja pääsid! Warsti pääsis lahti looduseśõudude metśik mõll. Huluwas tormis ja mässawais lainetes häwines silmapilguga õitsew linn.

Waadake tormimärke! Nii kostab lahkuwa aasta hoiatus. Kas ei ole meieaja inimkonna elutaewas märke, mis kutsuwad walwele ja manitsewad ehitama kaitset, wõi kui tarwis, rajama elu uuele aluśele, kindlamale paigale, kuhu ei ulata mässawa mere häwitawad murdlained ja hukutawad tormid?

Kas ei ole nad ähwardamas inimkonna õnne ja heaolu aluseid, kui ei leita ja otsita teid ning otsustawaid abinõusid hädaohtude äraholdmiseks? Maailma rahwad põewad kriisi. Uued mõtted, woolud ja liikumised, käärimine ja uute elutwormide otsimine — kas see ei taha olla kaduwaluŧawaks märgiks kõigele, mis ajaloo katsumistes püsida ei suuda. Ja kõikides muutustes, katsumistes, murrangutes ja häwingutes wõib seisma jääda ainult see, mis on rajatud igawiku alustele. Kuśt peawad tulema ülesehitawad ja tulewikku rajawad jõud? Üks meie kirjanik on auhindajana hiljuti lugenud läbi mitmekümne noore wõistleja romaani. Ta ütles: see oli nagu surnuaial, nagu waremetel, kus elawad ainult surmamõtted. Peab see olema meie tulewikku kandew põlw?

Lahkuw aasta on meile annud lahendada rohkesti ülesandeid. Ta on näidanud meie rahwale ja meeleŧuletanud ka meie puudusi, paheśid ja hädaśid. Rikkalik on tema pärandus. Mõnigi asi on kujunenud teisiti, kui lootsime ja arwasime. Ei jäänud tulemata pettumuseś. Kuid minewikku ei saa olematuks teha. Küll wõime aga talle tulewikus uue kuju ja sisu anda.

Mitte üksi tormimärke ei ole meile näidanud lahkuw aasta, waid meid juhtinud ka nende aluste juure, millele julgesti ehitada wõime ilusama ja õnnelikuma elu. Ta on meid õpetanud nägema ka lootuse ja õnnistuse tähti, mis paistawad taewas meiegi kohal. Ja kuigi on ümberringi mõnikord sünge ja pime öö ning läbi mustade pilwede ei wilgu hella tähe silm, meie hüüd on siiski: ka läbi waewa tähtede poole!

Jaan Järwe.

Jõudis müügile **E. Lärm:**

Ulerikkik abieluvara lahutuslepingute, maksujõuetuks tunnistatud isikute ja maksujõuetuse lõpetamise

nimekiri

1. VII 30 — 10. detsembrini 1932. a.

Hind 2 kr.

Ladu: **„Postimehe" raamatukpl.**
Tartu, Suurturg 16.

Täna wana-aasta õhtul kl. 7 algab Rakvere Rahwamaja loterii lõpploosimine.

Reklaamautost ostetud R. R. ja H. loteriipiletiga wõib wõita 1.000.000 senti. Tähed müügil kella 6-ni. õ.

Mees peeglis

S. Rineharti romaan. 41

Nagu harilikult jäi ta pesuruumi ette seisma ja heitis pilgu sinna sisse.

„Kas olete tulnud kunagi mõttele, et Walter Somers ei leidnudki pliiatsit walgusśahtliśt?"

„Judy mõtles siiski..."

„Haa, teie peate preili Judyt kõikteadjaks! Wõin teile jutustada, et Walter ei leidnud pliiatsit sealt. Leidsime pliiatsilt teie ja Walteri sõrmejälgi, mitte aga teiste omi."

„Arwan, Walter wõttis pliiatsi teie kirjutuslaualt ja pani ta sihilikult klaaskatusele. Kas mäletate, et Walter Somers wõttis teie laualt mõne pliiatsi?"

„Ma ei usu seda, siiski on see wõimalik."

„Kas tal waheśt oli tegemist raamatukogus päraśt seda, kui ta waatas walgusśahtliśt alla?"

„Jah, ta tõi sealt tiku."

„Seal ta ongi! Niisuured suitsetajad kui tema taotśewad kanda tikke laasas. Olen walmis pigemini uskuma, et ta käis womas pliiatsit. Teeme näiteks kohe prootwi. Meie kõik teame, et Walter Somers teab midagi, mida ta ei taha meile öelda. Üldeme, ta waatab walgusśahtliśt alla ja näeb seal midagi, mille ta tunneb ära, waheśt wõtme, täitesulepea ehk walehambad, lühidalt midagi, mis ta tunneb ära. Ta tuleb alla, läheb raamatukogusse tikke tooma, wõtab teie kirjutuslaualt ühe pliiatsi ja pistab ta tasku. Ronib jällegi redelit mööda üles, wõtab nähtud asja ja näitab teile tema asemel pliiatsit. Ja kuna tal pole midagi karta, pitseerib ta tema kinni ja annab edasi politseile. Kawal, kas pole tõsi?"

„Ta on meid kõiki ninapidi wedanud."

„Siiski mitte kõiki," wastab inspektor lõbusalt. „Teie ometi pole suitsetaja, eks?"

„Ei, ma ei suitsetta kunagi."

„Ega kanna samuti pliiatsit taskus?"

„Naistel pole tänapäewal üldse taskuid."

„Noh, nüüd näete isegi. Ja mis oli Walter Somersil tol õhtul seljas?"

„Smoking."

„Õige, must. Ja kas teate, mida näitas mikroskoop, preili Bell? Et pliiats on olnud musta ülikonna taskus, rinnataskus, kus mees kannab sageli sigarettide pakikeśt. Pliiatsi otsal olewa kummiosa külge oli jäänud pisukeśi tubakaosakeśi ja musti kiuke śt.

Olen selleśt ajaśt Walter Somersit hoolega jälginud. Ta ei tarwita sigarettitoośi, waid pistab pakikeśe niisama lahtiselt paremasse kuuetaskusse, ja ma ei häbene tunnustada, et olen otsinud tema kuue läbi ning leidnud, et minu oletus oli wõepooleśt tõsi. Enne kui ta ronis redelit mööda üles, oli ta pistnud pliiatsi taskus."

„Walter!" ütleśin ehmunult. „Teie ometi ütleśite..."

„Rahu, ainult rahu!" sõnas inspektor leewendades. „Ei, ma ei wäida, et ta on tapnud Sarah Gittingśi, eeldades muidugi, et ta alibi on õige. Kuigi alibi on alati kahtlane küsimus, peaks siiski kolmeśt alibiśt mehele jätkuma. Kujutleme kord, et Walterit süüdistataśe roimas.

Ta püüdis oma isa keelitleda, et ta teeks testamendi tema kasuks. Asi läheb läbi ja Walter kardab, et kui proua Somers saab selleśt kuulda, siis kõik on olnud asjata. Ta tapab Sarah Gittingśi, kuna see oleks wõinud lobiseda saladuse wälja, ja Florence Gunthewi, kuna see jälle tahab otsida teid üles ja teile jutustada, mis ta teab. Siis..."

„Fialgi oma elus poleks ta tõstnud kätt oma isa wastu..."

„Mitte? Kahjus. Asi klapib muidu igas punktis. Kuid teil on õigus, tema pole seda teinud. Teame ju kindlasti, kus ta tol õhtul wiibis. Et aga tagasi tulla pliiatsi juurde, siis on siin kaks lahendust: emb-kumb, kas ta kandis seda juba oma taskus ringi ja tahtis ta panna selle asemele, mis ta klaaskatuselt leidis; wõi jälle ta teadis juba, mis klaaskatusel oli, wõttis selle teie kirjutuslaualt pliiatsi, ja kasutas rebelit, et esmaldada katuselt eśet, mis oleks wõinud saada talle süüdistawaks."

„Temale süüdistawaks?"

„Wõi jälle kellelegi teisele." Ta nõjatus mõtlikult tagasi. „Nagu juba warem tähendasin, preili Bell, on see perekonna asi, ja ma ei tunne ühtki perekonda, kes hoibub politsei petmiseks nii kindlasti kokku. Omawahel polegi teie suhted kõige paremad, niipea aga kui lugu neiśt roimajuhtumeiśt, moodustate ühise rinde. Mida taotles näiteks wäike draama ülal kingul hiljuti ööśi?"

„Tahtsime kindlaks teha, kas Jim Blake tundis seal kellegi ära," ütleśin mina trotsides.

„Seal ta nüüd ongi! Ja Jim Blake wõtab meelsamini kõik tagajärjed endale, kui et awaks oma suu. Keda ta kaitseb? Keda kaitseb Joseph? Tema aitab kellegi walgusśahtliś wõi igal juhul majaśt wälja. Tema lõpetab teie töö, põletab waiba lõplikult ära ja saab hiljem tänu asemel midagi pähe. Ja niisuguseis tingimuśis peab politsei edukalt töötama."

Mary Martini polnud igatahes leitud. Ta oli politseil „otse nina alt mööda lipsanud", nagu inspektor hiljem arwustawalt tähendas.

Ka Walterit nägime ainult harwa.

„Judy tähendas, et ta tema otsiwat Mary Martinit."

„Miks peaks tema teda otsima?"

„Sellepäraśt, et ta on temasse armunud."

„Seda ma ei usu."

„Kuri ma aga sulle nüüd ütlen, et ma Mary päewal päraśt isa surma leidsin Walteri kaenlas."

„Judy!"

„Tõepooleśt. Ta nuttis ja Walter silitas ta pead ja sosistas talle midagi. Mina tõmbusin waikselt tagasi ja lasin tal nutta."

„Arwatawasti ta nuttis millegi päraśt ja Walter tahtis teda rahustada."

Judy aga naeratas ainult, nagu oleksid need asjad, milleśt minul pole wähematki taipu.

Esmaspäewa hommikul olin kõnelnud inspektoriga. Teisipäewal tuli ta tagasi ja palus, kas ta wõib maja otsida weel kord läbi. Ma pole näinud iialgi põhjalikumat läbiotsimiśt, mis oleks olnud nii tagajärjetu. Lõpuks tegin midagi niisuguśt, mida saan kahetsema kogu oma eluaja. Lukustasin pronksnaastudega wana kirjutuslaua ja peitsin wõtme ära.

Politseinik Simons palus minult wõtit. Mina aga wastasin, et kirjutuslaud on otsitud juba ammugi läbi ja et minu ema portśelaankujud tema laegastes on nii määrtuslikud, et neid ei tohi liigutada, ja nii kirjutuslauda ei awatud.

Muidu aga ei pääsnud nende eeśt midagi, tooŧid ja sohwatpadjad, madratśid, isegi köögiriistad ja pesumasin pesuköögis otśiti läbi, ja õnnetu Simons pidi weetma mitu tundi kellris, kus pund olid laotud riita, ning kätte wõtma iga puuhalu üksikult. Kusagilt ei leidnud aga midagi, mis oleks sarnanenud kella numbrilauale, wäljaarwatud muidugi kellad.

Läbiotsimine aga, mis ajas Clarale ja Norale hirmu peale, andis ootamatuid tulemuśi.

Nora küsis õhtul, kas ta tohib jätta peni Jocki oma tuppa, ja Clara jälle wõttis suurema koera Isabeli enda juurde. Tagajärg oli see, et ööśi äratas mind hirmus kisa, mis näis tulewat maja tagumiseśt osaśt.

Küppasin woodist wälja ja tõmbasin ukse pärani. Samal hetkel näis ka Joseph awawat oma toa ukse, seśt kuulsin, kuidas ta hüüdis:

„Kes seal on? Mis siin tehakse?"

Kuulsime oigamist, keerasime elektri põlema ja jooksime tagatrepile. Nora ööśärgis kummardus üle trepikäśipuu alla ja hoidis käe silme ees.

„Ma nägin teda!" kisendas ta. „Ma nägin teda!"

„Jätke kisendamine!" sõnas Joseph karmilt. „Te ju äratate kogu naabruskonna! Keda te nägite?"

„Preili Sarah'd. Nägin teda seal trepijalal, kittel seljas, üleni walge."

Ja ta jäi kindlasti oma sõnade juurde.

Lugu oli järgmine:

„Jock oli ärganud üles ja tahtis minna wälja. Ta oli niutsunud, kraapinud uśt ja lõpuks Nora pidi minema temaga alla. Tagatrepi juures jäi aga koer korraga seisma ja lasi kuuldawale pika wile. Autokuuri ukse ees rippus latern, ja mina olin teinud korralduse, et ta põleks kogu öö. See latern heitis söögituppa nõrka kuma, ja Nora wäitis, ta näinud, kummitis seisnud söögitoa uksel.

(Järaneb.)

„POSTIMEHE" joonealuse romaani

«Mees peeglis»

järjekorraline osa ilmub ka

«Nädala Postimehes»

mis tuleb müügile 1. jaan. lõuna ajal.

Hispaania pääses imekombel tõsise mässu hädaohust.

Tuhuslik pommiplahwatus wiis laialdase kommunistlise mässuplaani paljastamisele. Relwade laod ja mässajate nimekirjad politsei käes.

Mäss pidi algama uue aasta hommikul.

Barcelonast, 30. detsembril. — Hispaania pääses ainult õnnekombel kommunistlis-sündikalistlise mässu hädaohust, mis oleks wõtnud õige tõsise ülme. Nähtawasti on lahtkhelid Hispaania rewolutsionääride kolme pealeeri — sündikalistide, anarhistide ja kommunistide — wahel tasandunud niiwõrd, et kõik kolm olid nõus osa wõtma ühisest rewolutsiooni kawatsusest.

Sepitsuse awalikukstulek wõlgneb tänu paljale juhusele. Nimelt plahwatas Barcelonas mässumeeste pommiladus üks pomm, tõmmates enesele politsei tähelepanu. Peale suure pommide, käsigranaatide, wint-püssides ja rewolwrite lao langes politsei kätte weel rikkalik dokumentide kogu, mis annab lähemaid näpunäiteid mässukawatsuse kohta ja sisaldab ühtlasi relwade ning lõhkeainete ladude täielikku nimestikku linna ümbruses. Wiimased piirati otsekohe ümber ja wallutati enne kui mässajad suutsid esimesest lögist toibuda. Mässajad kawatsesid ära kasutada elanikkude pühapäewarahu

uueaasta päewal,

wõttes arwesse harilikku napsutamist wana-aasta õhtul. „Punane rewolutsiooni kaardiwägi" pidi relwastuma pühapäewa hommikul ja wälja astuma umbes kella 10 paigu samal päewal. Samal momendil pidid tugewa sündikalistlise mõjutuse all olewad raudteetöölised alustama streiki, et halwata sõjawägede ümberpaigutamist, sest rewolutsiooni juhid arwasid endid olewat küllalt tugewad selleks, et jagu saada kohalikust garnisonist, kui see wäljastpoolt toetust ei saa. Edasi selgub politsei kätte langenud paberitest, et rewolutsionäärid arwestasid sõjawäe osalise truuduse murdmisega. Saadud dokumentidest selgub, et need arwestused teatawa määrani olid põhjendatud. Wähemalt wõib seda öelda mõnede wäeüksuste kohta, sest wandeseltslaste nimestikus figureeriwad paljud tegewa sõjawäe ohwitserid.

Kuigi raudteelaste streigi hädaoht pühapäewal weel täiesti kõrwaldatud ei ole, walitseb siiski arwamine, et mässu liikumine on maha surutud ees ja et walitsus on täielikult seisukorra peremees. Siiski on kogu Hispaanias tarwitusele wõetud erakorralisi ettewaatuse abinõusid, et wastu astuda wõimalikkudele kohalikkudele mässudele.

GLORIA

Alates 1. jaanuarist 1933. a. ja edasi.

Seansside algus 1. jaanuaril kell 1.30, 3.30, 5.30, 7.30 ja 9.30, äripäevadel kell 5, 7 ja 9 õhtul.

Võrratu elurõõmus, vallatu
ANNY ONDRA
kes siin sädeleb kui vahuvein.

Väga meeldiv
Hermann Thimig
kes siin ennast ületab.

Elegantne
Paul Otto

Karl Lamac'i
hiilgavam lavastus.

KIKI

(Väikese koorineiu saatus)

SUURIM UUE-AASTA ÜLLATUS

Selle aasta kõige huvitavam heli-operett — pikantsus, elegantsus ja **võrratu sisu ning suurepärasem mäng.**

Filmi lõõkpalad:
«Wir marschieren in das Land der Liebe»,
«Dir möcht' ich mich gerne anvertrau'n ...» etc.

Ainult „Kiki" loob üleva meeleolu terveks uueks aastaks! Ilalgi ei ole Teie nii naernud kui „Kikit" nähes! Kiki ei unune ilalgi — teda võib lõpmatuseni vaadata!

LISAKS:
HUVIT-UUDISPALA

Adw. Jaan Kriisa 50-a.

Wana aasta wiimsel päewal pühitseb w. adwokaat Jaan Kriisa oma 50. sünnipäewa. J. Kriisa tegewus ei ole piirdunud üksi õigusteadlase kutsealaga, waid on märksa laiem. Tema tegewuspiirkonnaks on mööbunud aastate kestel olnud Tartu, Walga, Pärnu, Wiljandi, kus ta oma kutsetöö kõrwal on aktiiwselt ja juhtiwalt osa wõtnud seltskondlikust ning omariikluse ajal omawalitsuslikust ja riiklikust tööst. Juubilari tegewusväli ja tema töö hindamine wiis teda wabariigi raskematel aastatel (1919—1920) wabariigi walitsusse toitlusministriks. Selle ala peale minnes sai ta ära kasutada omi kogemusi, mis olid saadud omawalitsustegewuses, Lõuna-Eesti abikomissari tegewusega ja sõjawäe mobiliseerimise ning warustamisega.

Omawalitsuse tegewusest on ta osa wõtnud Walgas linnapea abina, Tartus 1917 kuni 1919. a. linnapeana ja 1918. aastast alates Tartu linnawolinikuna.

Kõigi muude toimetuste kõrwal on juubilaril energiat jatkunud selts-kondlikkudest organisatsioonidest osawõtmiseks, olles pikemat aega juhtiwa liikmena tegew Walga „Sõdes", „Wanemuises", Eesti Laenu-Hoiu ühisuse nõukogus, wann. adw. nõukogus ja paljudes teistes organisatsioonides.

Sünnipäewa puhul õnnitlus järgnewateks wiljakateks tööaastateks!

Ainuke võimalus

võita miljonite loteriil veel enne veebruarikuud on **10. üldlaulupeo** loterii piletiga, sest ainult selle loterii piletid ostetakse tagasi miljon senti tükk, kui ei peeta loosimist **4. jaanuaril 1933. a.** — Kes laseb ennast nüüd veel petta, süüdistagu iseennast!

Rahwuslik kesklerakond koondab eritutseid.

Tallinnas asutati majandustegelaste sektsioon.

Rahwuslik kesklerakond on oma organiseerimise kawa eesmärgiks seadnud, enese kõiki kihtisid koondada solidaarsel rahwuslikul alusel. Nii on pea ülemaaliselt lõpule jõudmas edumeelsete põllumeeste organiseerimine. Naised ja noored moodustawad eri rühmituse ja on asutatud rida kultuurpolitilisi rühmi. On asutud koondama erilisse sektsiooni erakonna liikmeid, kes tegutsewad majandusaladel. Nende üldkeskuseks on erakonna kesskomitee juures tegutsew kesksektsioon, mille juhatajaks on riigi majandusnõunik Leo Sepp. Wastaw sektsioon on loomisel kõigi linnades asuwate osakondade juures.

Tartus töötab majandustegelaste sektsioon, kus kaastegewad dir. Simm, dir. Maim, mag. Kant, mag. Poom, R. Treufeldt j. t. Erilise tähtsuse selle organisatsiooni tegewuses omab erakonna majandustegelaste sektsiooni asutamine Tallinnas, milleks möödunud neljapäewal peeti asutamiskoosolek. Koosolekule oli kogunenud Tallinna silmapaistwamaid majandustegelasi. Waliti 15-liikmeline komitee asja esialgseks korraldamiseks. Komiteesse waliti: M. Pung, J. Puhk, Fr. Uibopuu, O. Treilmann, A. Tõnisson, Ed. Tõnisson, W. Kesker, A. Schipai, G. Tofer, J. Janson, J. Loorents, E. Sulg, A. Miller, K. Welner, J. Lepik.

Pärast walimisi informeerisid ministrid H. Kukke ja A. Anderkopp ning hindade komissar M. Juhkam koosolijaid majanduspolitilistest kawatsustest. Järgnesid elawad ja uusi mõtteid esile toowad läbirääkimised.

Waras paugutas ja põgenes

Tabasa lõi rewolwri ees kartma.

Reede hommikul kell ½3 leidis Oisu wallas Peebu talus aset warguskatse, mille juures murdwaras läbi ukse tulistas isikut, kes tema tabas teo pealt. Kuulid kedagi ei tabanud. Waras põgenes midagi kaasa wiimata.

Reede hommikul kell ½3 tuli Sulksi alewiku elanik Peeter Põlla koju kusagilt olengult. Peebu talust mööda minnes nägi ta sahwris kedagi wöörast tulega õiendamas. Selle peale läks ta talu tagumise akna juure, koputas üles rätsep Jaan Leimanni ja teatas loost sahwris. Põlla ise läks aga talu eesukse juure, mis oli lahti murtud, samuti nagu sahwri uks, ja surus selle kinni, et waras wälja ei pääseks. Kui ta ukse kinni oli surunud, teretas sees teda keegi jämeda bassihäälega „tere õhtut". Põlla samas wastanud, et „mis kuradi tere õhtut!" Seest aga käratseti wastu, et awagu uks. Põlla ust ei awanud. Järgmisel hetkel käis kaks pauku rewolwrist. Waras laskis läbi ukse ja kuulid jooksid Põlla lähedalt mööda, kuid teda tabamata. Nüüd ei julenud Põlla enam ust kinni hoida. Kartes, et waras laseb ta maha, lastis ta ukse lahti, mispeale waras tormas wälja ja kadus õõpimedusse.

Wahepeal oli aga ka rätsep üles tulnud ja rewolwriga kohale ilmunud. Selgus, et waras oli sahwris kokku pakkinud korwi täie weinipudeleid, liha, korpi ja muud toidupoolist. Peale selle oli ta käinud ka rõdul ja seal kokku pannud hulga riideid, need wöörusse kannud kaasawõtmiseks. Põgenemisel ta midagi kaasa ei saanud wõtta, waid jättis teokohale maha weel oma kirwe, millega ta arwatawasti lahti muukis uksi.

Kriminaalpolitsei juurdleb asja.

Hobusewargus.

Reede hommikul teatas Wiljandi krim.-politseile Wana-Tänasilma Risti algkooli juhataja Joh. Lepp, et temal on lahti murtud tall ja ära warastatud kõrb ruun 150 krooni wäärtuses.

Wargad keldris.

Öösl wastu neljapäewa pandi toime murdwargus Kuigatsi wallas Puka asunduses. Wargad tungisid sisse endise Puka mõisaomaniku Samsoni lukustatud keldrisse, luku mahamurdmise teel, ja wiisid kaasa 16 pudelit marjakeedist, tünni täie kurke ja muud.

Rüigirukist loomatoiduks.

Kaalumisel rukki wärwimine.

Hiljuti kerkis põllutööministeeriumis küsimus, kas ei saaks riigirukki tagawaradest, mis eelmisel aastal kokku ostetud, tarwitada osa loomatoiduks. Mitmesugustel alustel seda teostada, kas osaliselt wõi preemiate näol wõi mõnel teisel wiisil, pole weel lõplikult selgunud. Kawatsusel on kuni 4000 tonni warem kokkuostetud rukist wõtta loomasöödana tarwitusele. Selle kawa realiseerimisel wajalik rukis muudetakse inimtoiduks kõlbmatuks.

Põllutööministeeriumi kontrolljaam on riigi ladudes eelmise aasta rukkitagawarade seisukorda selgitanud ja leidnud, et kokkuostetud rukkist oleks otstarbekohane osa loomatoiduks anda. Praegu on põllutööministeeriumis selgitamisel rukki wärwimise küsimus eosiini abil, millega muudetakse rukis kõlbmatuks inimtoiduks. Seda wiisi on praktiseeritud ka mujal mail. Samane rukki wärwimine läheb maksma 0,11 senti kilolt.

Praegu ei ole rukki loomatoiduks tarwitamise kawa weel lõplikult selgunud. Põllutööministeerium pooldab aga omalt poolt selle kawa teostamist, kuna see aitaks kaasa ka loomatoidu puuduse lahendamiseks.

Sotsialistid maawolikogu poolt.

Kongress ei poolda keskwalitsuse ametnikkude seadmist seniste maawalitsuste asemele.

Sotsialistide 7. üleriiklise kongressi teine päew oli pühendatud peamiselt omawalitsuste küsimuste arutamisele. Päraft pikemaid waidlusi jõuti üksmeelsele seisukohale, et peab jääma kaheastmel. maaomawalitsus, s. o. niihästi maawolikogud kui ka wallawolikogud. Küll aga peeti tarwilikuks maaomawalitsustes mõningaid reforme. Nimelt leiti, et maaomawalitsust ei saa wõtta puht politilise asutisena, waid makswate seaduste ja keskasutiste korralduste täitjana, mistõttu ei saaks maawalitsus kujundataw olla koalitsiooni kokkuleppe alusel. Selle asemel sotsialistide kongress leidis, et maaomawalitsused peaks olema moodustatud proportsionaalselt wolikogude rühmade arwulisele suurusele, nõnda et opositsio... kui sarnane maaomawalitsustes ära kaoks. Mis puutub sise-kohaministeeriumi kawasse, mille järgi taheti seada keskwalitsuse ametnikke koha peal maawalitsuste asemel, siis leiti, et see pole mõeldaw, kuna kohapealseid ülesandeid peaksid täitma ikkagi rahwa poolt walitud esindajad.

Lõpuks asutati kongressil n. n. alaline partei kohus, mis waliti 10-liikmelisena. Partei kohtu ülesandeks on erakonna sisemiste kokkupõrgete ja tülide lahendamine. Partei kohus on moodustatud teiste maade eeskujul ja selle kohtu karistuse ülemääraks on erakonnast wäljaheitmine.

Nõmmel sunniti linnawalitsus lahkuma.

Neljapäewal peeti Nõmmel linnawolikogu koosolekut, kus tekkisid pikemad waidlused üksikute linnawolinikkude tegewuse ümber ja linnawalitsuses ilmnenud lahkhelide kohta. Päraft pikemaid waidlusi wõeti wastu wormiline soowiawaldus linnawalitsuse tagasiastumise kohta. See otsus wõeti wastu 22 häälega poolt 2 wastuseismisel. Päraft otsuse wastuwõtmist määrati koosolekuie waheaeg, mille järele uue koosoleku algul linnapea ja üks linnawolinik teatasid, et nemad oma ametkohused maha panewad, kuna teine linnanõunik wastuwõetud otsusega nõus ei tahtnud olla.

Kolmandaks Nõmme linnawolinikuks oli kaitseseisukorra piirkonnast wäljasaadetud munaeksportöör E. Kink, kes enne wäljasaatmist lahkumispalwet ei esitanud. Wolikogu otsustas E. Kinkile palka mitte maksta.

Konsul W. Mutti poeg kadus metsa.

Politseinikud kutsuti kohale.

Neljapäewa õhtul läks Kiidjärwe asunduses elutsewa meie endise Ameerika-Ühisriikide konsuli erukolonel Wiktor Mutt'i poeg kaduma. 9-aastase poisi kadumist märgati kella 4 ajal päraft lõunat. Ettewõetud otsimine ei andnud soowitud tulemusi ning reede hommikul teatati loost telefoni teel Tartu kriminaalpolitseisse, kust auto ametnikkudega kohale saadeti. Kriminalistid wõtsid endaga kaasa ka politseikoerad, et wiimaseid kasutada metsa läbiotsimisel.

Ametnikud Tartust wälja sõitnud, leiti kaotsi läinud poiss kella 12 paigu metsast, kus ta ütleb kogu aja wiibinud olewat. Kriminalistid jõudsid pärale peale poisi leidmist. Nagu koha pealt kuuleme, arwatakse, et waewalt poiss omal algatusel oleks läinud metsa, oletatakse, et poisikest wõis keegi metsa meelitada.

Wallategelased kindluse wangistusse.

End. wallawanema waimuhaigeks tunnistamise halb tagajärg.

Rahukogus oli arutusel Luunja wallasekretäri August Schasminil kaks protsessi. Üks protsess oli üles kerkinud korratu asjaajamise ja teine Haaslawa endise wallawanema Jaan Ango waimuhaigete nimekirja wõtmise päraft. Mõlemad süüteod olid juhtunud A. Schasmini Haaslawa wallasekretäriks olemise ajal. Kohus esimeses asjas tagandas A. Schasmini wallakohtu ametist ja teises mõistis tema 5 kuuks kindluse wangistusse. Teises asjas kaassüüdlane, Haaslawa wallawanema abi Ed. Sepp, mõisteti 4 kuuks kindlusse.

Jlmus
Agronoomia nr. 1.
XIII a. k. 1933.
SISU:

V. OJAMAA: Kinnisvara maksu tariifi revisjon. A. REINART: Leivavilja toodang ja tarvitus ning rukkimonopoli edaspidise teostamise võimalused J. METS: Millest oleneb jõusööda kulutus Eesti karjasöötmise praksises. H. MELTSAS: Segaverelise piimakarja toodanguvõimest. T. KIND: Inglise peekoniturg ja Eesti väljavaated sel alal. Referaate väliskirjandusest. VÄLJAANDJAD: E. Agronoomide Selts ja Akadeemiline Põllum. Selts. — Kuukirja tellimishind 3 kr. 50 s. aastas, 1 kr. 75 s. ½ a. — Tellida postkontoreis ja talituselt — Tartu, P. Põllu tänav nr. 5.

Muschanow tagasi.

Uus Bulgaaria walitsus kujunemas.

Sofiast, 30. detsembril. Kuningas Boris tegi tagasiastunud peaminister Muschanowile ülesandeks asuda uue walitsuse kujundamisele.

„Laskewõistlustel" waemulikkude Makedoonia bandede wahel, kuninga palee ees, haawata saanud isikutest juri weel kolmas.

Kujunegu uue walitsuse isiklik koosseis misjuguseks tahes, kindel on, et walitsus kormi käega astub Makedoonia „wendade" tegewuse wastu.

Palgad, isikumaks ja hindade komissari määrus.

Enne pühi moodustati riigiametnikkude palga alandamise küsimuse lahendamiseks ministrite waheline komisjon, kes pidi walitsusele kindlakujulise ettepaneku tegema. Komisjon pidas oma istungi reede hommikul, kus walmis ka komisjoni ettepanek walitsusele. Kell 1 astus walitsus kokku, et selles küsimuses otsust teha. Peale selle oli walitsusel päewakorras weel hindade komissari määruse kinnitamine ja isikumaksu otsustamine. Kuna toimetuse töö lõpul walitsuse koosolek weel kestis, siis pole teada, misjugusele otsusele neis küsimustes asuti.

Lõhe põllutöökojas

Laenuprotsendi pärast.

Põllutöökoja koosolekul jatkusid waidlused ka reedel. Eriti ägedaks läksid mõttewahetused krediidi ja kohustuste korraldamise ja laenuprotsendi alandamise küsimuse juures. Tekkis lõhe koosolekust osawõtjate seas. Ühed nõudsid kategooriliselt laenuprotsendi alandamist, kuna teised waidlesid selle wastu, toonitades, et see wõib saada rahanduspolitiliselt meile hädaohtlikuks, kuna kodanikud wõiksid oma hoiusummasid pankadest wälja wõtma hakata.

Koosolek wõttis siiski wastu koja juhatuse seisukoha, et laenuprotsent oleks 5—6.

Koosolek lõppes reedel.

(Wt. ka lehek. 5.)

Raadio ringhäälingu kawa:

Pühapäewal, 1. jaanuaril.

Berliin. 9,55 waim. kontsj. 17,55 kooriettek. 20,30 kontsj.
Wiin. 10,40 puhkp. muusj. 12,30 kontsert. 17,55 kontsj. 20,20 laule. 22,55 tantsumuusj.
London. 16,45 ork. kontsj. 18,15 ork. kontsj. 23,05 ork. kontsj.
Radio Paris. 18,30 kontsj. 22 kontsj.
Warssaw. 16,05 sümf. ork. 15,20 ork. kontsj.
Stokholm. 15,30 sümf. ork. 22,15 ork. kontsj. 23 sol. kontsj.
Moskwa. 10 kontsj. 11,10 kontsj. 19,15 kontsert.
Praaga. 9,30 orelik. 10,40 cellokontsert.

Esmaspäewal, 2. jaanuaril.

Berliin. 16,35 klaverim. 17,30 ork. 19,15 laule.
Wiin. 12,30 kontsj. 18 kontsj.
Kopenhaagen. 15,45 kontsj. 22,10 klaverimuusj. 23 daami muusj.
London (261,5). 15,45 kontsj. 18 ork. kontsj. 24,15 sõjaw. muusj.
Lahti. 18,30 ork. kontsj. 21. ork. kontsj.
Radio Paris. 15,05 ork. kontsj.
Warssaw. 18 laule.
Stokholm. 21 sümf. kontsj. 23 ajaw. muusj.
Praaga. 21,35 metsasarw.

„Postimehe" ärarebitaw seinakalender

on weel saadawal „Postimehe" raamatukaupluses hinnaga à 15 senti.

Mõne üksiku eksemplari juures „Postimehega" koos müügile lastud ärarebitawaist seinakalendritest on awalikuks tulnud wäikseid trükitehnilisi puudusi. Wabandades kiiresti ekspedeerimisest tingitud eksituse pärast, teatame, et neid eksemplare wõib laitmatute wastu wahetada „Postimehe" kontoris, Jaani t. 11—13.

„Postimehe" talitus.

Surmasõit 1932.

Weel mõni tund ja juba kuulutawad torni kella kõmatwad löögid uue aasta sündi. Igatwikku on weerenud wana aasta kõigi oma röömude ja muredega, märkamatult otsekui lendes on ta kadunud ja temaga ühes jälle hulk inimesiüd, hulk juhtiwaid ja üldtuntuid tegelasi nii kodu- kui wälismaalt. Üks teise järele on nad kustunud aasta kestel otsekui põlewad küünlad tuule iilides. Sõmer liiw on katnud nii paljuidki südameid, kes ilusates lootustes tuksudes mullu läksid wastu uuele aastale. Palju tööd on jäänud pooleli, palju ilusaid kawatsusi teostamata, sest enne jõudis lõpule elutee.

Wõsinud töömehed, puhake rahus!

Surmawikatti löikus kaitsewäes.

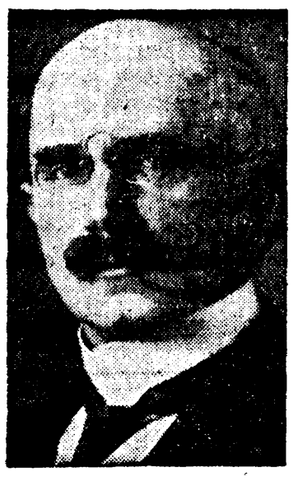
Möödunud aastal kaotas meie kaitsewägi ühe oma wäljapaistwama juhi, wabadussõja kangelase ja landeswehri purustaja kindral Ernst Põdderi. Ta sulges oma silmad jaanipäewa warahommikul, kannatanud juba pikemat aega wabadussõjast päritud piinarikka haiguse — jalgade gangreeni — all. Weel teine kindral, kindral-maj. Wladimir Drake, Jõjawäe tehnikakooli juurtükk osakonna ülem, nimetus igawesele unele 13. oktoobril. Õnnetul maandumisel udusele merele sai surma 29. nowembril lendur major Gustaw Matwei. 18. mail suri merewäelane, kapten leitn. ja insener mehaanik Mihail Ananitsch. 8. mail kaotas Wirumaa Haljala malewkond oma pääliku, wabadussõjalase kapt. Juan Maksa. 8. now. suri pioneerpataljoni leitn. Artur Mägi. 5. märtsil sai salakaubitsejate kuuli läbi surma piiritwalwe Jõelehtme kordonillem wan. a. o. Woldemar Paul. 15. okt. warises manalasse wabadussõja kangelase Julius Kuperjanowi ise Daniel.

Kohtu alal

piidas surm rohket löikust. 19. weebr. Tartu ülikooli kliinikus langes kurja maksawähjatõwe ohwriks omaaegne kohtu- ja siseminister ja laialt tuntud advokaat Lui Oleск. 4. detsembril wiis surm kõrgesse wanadusse jõudnud wana kohtutegelase, riigikohtuniku Dimitri Werhoustinskit. 27. detsembril suri kõrges wanaduses Tartu-Wõru rahukogu liige Guido Sehrwald. 6. jaan. suri wann. adw. Johannes Elers ja 22. juulil Tallinnas wann. adw. abi Wiktor Kippel. Kohtuhoones oma elatanud lõskjala Peeter Kikka ja 22. weebruaril Tartu-Wõru rahukogu oma liikmeks Aug. Arandi.

Hariduswäljal

on wanade tegelaste read tugewasti hõrenenud. Toome neist manalasse wariisemise järjekorras: 6. jaan. — end. Widriku koolipetaja Joosep Karlson, 5. weebr. — Tartu linna tööstuskooli õpet.-instruktor August Puusepp, 21. weebr. — Wirumaa rahwaülikooli mõtte algataja Aleksander Thomson, 9. märtsil — prow. emer. dr. Aleksander Brandt, 2. apr.

S. Oleск †.

— Kunda-Malla Saraphka algkooli juhataja Anton Rõigas, 18. apr. — Tallinna õpetaja Tõnu Kulderknupp, 17. apr. — Saare walla Kilfi kooli end. õp. Gustaw Albert, 25. apr. — Wana-Kuuste walla Sipe kooli end. õp. Peeter Pähn, 28. apr. — Tartu kesk- ja kutsekoolide õpetaja Kristjan Hermann, 9. juunil — Krüüdneri algk. juhataja Paul Jakobson, 9. juunil — endine koolipetaja ja wallasekretär Johan Matto, omaaegne „Wanemuise" ja Põllumeeste Seltsi juhatuse liige, 28. juunil — Tartu ülikooli õigusteaduskonna dots. Fedor Korsakow, 6. juulil — ülikooli sekretär Ferdinand Lambert, 29. juulil — cand. rer. nat. August Mieler, ülikooli geograafia kabineti wan. assistent, 30. juulil — mag. phil. Hilda Martinson, Tallinna tütarl. kommertsgümn. õpetaja, 8. okt. langes mõrtsukatöö ohwrina Wimmaal Muuga algkooli õp. Paula Kriel, 16. oktoobril — Tartu ülikooli arstiteaduskonna õppejõud dr. med. Johann Blumberg, 21. dets. — Läänemaa ühisgümnaasiumi õpetaja Katherina Krusenstjern.

Kunsti, kirjanduse ja ajakirjanduse

alal töötajad pidi samuti tooma surmawikatile ohwreid. Ajakirjanikud kaotasid oma kõrges wanaduses seniori Heinrich Prantsu 17. nowembril, ajaloolased kaotasid temaga aga eesti ajaloo esimese iseseiswaid uurijaid. 4. märtsil surkus surmale perekonna ajakirja „Kodu" kauaaegne toimetaja Aleksis Kreisberg weel wõrdlemisi heas meheeas. 30. now. kiilastas surm Ajakirjanikkude Liidu esimehe Moorsoni perekonda, wiies neilt ära elluastuwa poja Olafi. Maalikunstnikkudest lahkus maiselt elurt 10. juulil pr. Elfriede Espenberg-Klinga. Fotokunsti alal töötawaist kustutas surm elukünla Tartu fotograafidel Woldemar Markusel 30. märtsil ja 20. juulil Heinrich Riedelil. Kirjanikkude perest wiis surm kaasa 2. juunil wanema naiskirjaniku Elise Aun-Raup ja wäikelawadele näitemängude sepitseja Karl Kaasiku 22. dets. Näitlejad kaotasid 24. augustil ühe oma tõsisemaist jõududest — näitejuhi ja näitleja pr. Hilda Gleeseri „Estoniast", kes omas paremas eas langes ohwriks piinarikkale tõwele. Lauluwennad ja -õed kaotasid aga 6. okt. oma 88. aasta wanaduses seiswa seniori Hans Kanni, kes kaasa teinud kõik meie üldised laulupeod.

Kirikuõpetajad

pidid surmale ohwriks tooma 17. septembril wana Tartwstu kogudusе õpetaja, praost emeritus Michael Jürmanni, omaaja tuulsamaid õpetajaid. 26. dets. suri Tapal metodisti juhtlustaja Karl Kuum.

Kogudused

kaotasid oma tegelasteşt: Tartu Maarja kog. — 14. jaan. wõõrmündri Karl Õsso, Tartu Peetri kog. — 15. apr. nõukogu liikme ja end. kirikuwanema Friedr. Karl Lätti Nõo kog. — 19. juunil wõõrmündri Karl Õsso, 30. aug. Maarja kog. — Wesneri walla erksama põllumehe, wõõrmündri Karl Raagi, Kambja kog. — 11. sept. nõukogu liikme Aug. Ehrlichi ja Peetri kog. — 26. okt. oma mitmekordse esimehe Martin Wilbergi.

Omawalitsuste alalt

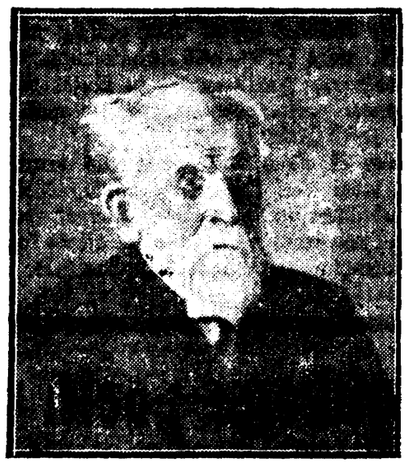
wiis surm kaasa 18. weebr. Keila aleiwiwanema, postiont. Ülema Johann Berggrünfeldti, 27. märtsil Elwa aleiwi esimese sekretäri Aleksander Päsmeli, 18. apr. Raadi wallasekretär Eduard Mülleri ja 15. detsembril Jõhwi aleiwiwanema Rudolf Lepiku.

Riigiteenistuse alal

sulkusid surmamele 21. weebruaril põllutööministeeriumi raamatupidaja Paul Grund rööwmõrtsuka ohwrina, sama kui lõpul Wirumaa kauaaegne riigimaade ülem Aleksander Thomson, 5. märtsil Tartu-Walga kriminaalpolitsei komissar Woldemar Hansmann, 17. märtsil Kohila jaamaülem Georg Riismandel, 20. mail Tammistu-Wesneri konstaabel Daniel Sirk, 17. juunil Eesti Panga Wõru osak. juhat. Aug. Lukats, 8. juulil ins. Wassili Barmin raudteewalitsuses, 9. juulil wälisministeeriumi ametnik Walentin Märka, 16. aug. Wõru postkontori ülem Johannes Kerbis, 27. aug. raudteewalitsuse raamatupidaja Aleksander Melenczk, 21. now. Tartu telegr. wõrgu kantselei juhataja Aug. Riik. Eriti suurt löikust pidas surm metsaametnikkude seas: 16. weebr. suri Aakre metsnik Otto Wachnitz, 7. märtsil langes ametikohuste täitmisel kurja käe läbi Laewa metsa Lubja wahtkonna metsawaht Oskar Ohow, 7. mail suri Otepää metsnik Carl Neumann, 27. okt. Saare metskonna metsaülema abi Karl Barbita, 7. dets. rewident metsaülem Heinr. Karu.

Kindral E. Pödder †.

H. Prants †.

Kristatuile reast wiis surm kaasa 2. weebruaril Wiljandi 1. jaosk. kohtupr. Jüri Oerti ja 18. augustil Tallinna kohtuprist. Johannes Raja, omaaegne Petseri ühisgümnaasiumi juhataja. 20. juunil suri kohtupalati kohtupristaw ja kauaaegne ajalehtede kaastööline Jüri Pajusson. 17. märtsil kaotas riigi-

Walwurid öös.

Jaan Kärner.*)

On sünge laagrituli öös,
kuid röömsad meie meeled.
Me karastatud teos ning töös
ja karged meie keeled.

Ei sõna huupi lausu me,
ei tühja ettekannet.
Me walmis andma aususe
ja tõe eest üksi wannet.

Me wäike sõdurite salk,
kuid wahedad me odad.
On nendes nurjatuile palk,
kes häiriwad me koda.

Ei tunne wäsimust me rind,
waid igawesti walwel
me seisame, et kodupind
ka selle taluks talwe.

Me tuli üha läbdab ööd,
ja meie waimu lõke
on kõigile, kes teewad tööd,
taas tuba wastu tõke.

Ei salli meie norgus-päid:
ei aeg nüüd norutada,
waid päewist halwust teha häid
ja risust puhtaks rada.

Peab wabaks jääma kodumaa,
kus langend isa-isad,
tung rinnus: teisiti ei saa,
kui kangelased wisad.

Peab jääma neile, kelle tööst
ta elab, kelle künnist.
On kirglik meie kire sõõst:
nii peab, ja nõnda sünnib.

Ei wärise me wäike salk,
kui kostab tormi hõige.
Me mõõk on nurjatuile palk,
ja meie meel on õige.

*) Kogust „Inimene Ristteel", Eesti Kirjanikkude Liidu kirjastus.

Ristiga märgitud nimesid.

Tulundustegelastest

lahkusid elawate kirjast: 9. jaan. Põllum. Keskseltsi tegelane ja esimene põllumajanduse instr. P.-Eestis Ado Johanson, 8. weebr. saapatööstuse a.-s. „Unioni" end. esim. Theod. Grünwald, 2. märtsil majandustegelane ja Tallinna kaitsem. majanduspealik Joosep Habicht, 4. märtsil klawerfiwabrikant Eugen Sprenk-Läte, 15. märtsil Paide tuletikuwabriku end. omanik, Paide ühispanga juhatuse esimees ja omawalitsustegelane Jaan Margus, 27. märtsil Tallinna Laenu- ja Hoiukassa dir. Philipp Martenson, end. Tallinna tuletõrje peamees; 31. mail õnnetu juhuse läbi tööstur ja Tallinna kaitsemalewa spordipäälik Walter Linholm, 1. juunil Tallinna suurkaupmees Wassili Gorbatschew, 6. juunil „Kreenbalti" ja „Tekla" direktor Sergei Lasareff, juunikuu lõpul Tartu ateäriomanik Karl Will, 7. juulil Tartu tööstur August Löhmus, 18. juulil „Aserini" tsementitööstuse abiesimees Eduard Kusik, 20. juulil Tartu wanem raamatukaupmees Mango Milliftfer, 30. aug. Tartu worstiwabrikant Philip Tammes, 19. okt a.-s. „Becose" dir. Karl Schneider, kes juhtiw tegelane oli ka Wälis-Eesti liikumises, 24. okt. Tartu metallitwabriku dir. Eugen Lellep, 11. now. „Eesti Kiwiõli" juhatuse esimees ja dir. mäeins. Roman Siewert, 28. nowembril end. Tartu omnibuse liini asutaja ins. Frommhold Kangro ja 30. dets. Balti Päästeseltsi dir. Oscar Sandström.

Lahkunud erksamatest maategelastest

oleks nimetada tervе rida: 18. jaanuaril Järwa-Madise ühispanga esim. Eduard Linhorst, 10. märtsil Rannu agar. tegelasi Percy Sonn, 21. märtsil Jõgewa ühistegelane Aug. Raja, 20. märtsil Lehtse selskonna-tegelane Otto Hinzenberg, 29. apr. Kullamaa erksam tegelane Jaan Weidermann, 17. juunil Saadjärwe walla agaram tegelane Theodor Maasik, 8. juulil Rapla ühistegelane Jaan Lensmann, 28. juulil Kuremaa walla- ja ühistegelane August Saar, augusti alul Ropka wallategelane August Lauk ja Laius-Tähkwere tüsedamaid tegelasi Hans Reitaw, 15. aug. Jõgewa ühistegelane Jaan Truusmann, septembri alul Sootaga ja Kärkna tegelane Johannes Kaio, 25. oktoobril Kawastu tegelane Wold. Orgel ja Mälsa wallategelane Jaan Prost.

Arstide ja prowisorite pereşt

wiis surm omale 28. jaan. Läänemaalt dr. Johan Sutti, 10. weebr. Rannu apteekri prow. Karl Eduard Walter Sildi, 17. weebr. san.-major dr. Konrad Eilmanni Tallinna kaitseväe keskhaiglast, 1. apr. mag.-nd pharm. Friedrich Jõesaare, 8. apr. Kursi jaosk. arsti dr. Karl Lampsoni, 11. mail Tallinnast prow. Karl Ekmanni, 22. mail dr. med. Wäinö Zimmermanni, 30. mail Käru apteekri prow. Alfred Tasmuthi, 1. juunil Tartu linna terwishoiuarst dr. med. Paul Põdderi, 31. aug. ämmaemand Hilda Umblia, Ämmaemandate Seltsi asutajaid, 22. aug. Tallinna linna bakterioloogi dr. med Eduard Kõgardali, 26. septembril prow. August Jõksi ja samal kuul weel prow. Hans Wasari, 15. okt. prow. Paul Brandti Rael, 20. okt. dr Helene Peetsoni Tallinnas, 26. okt. dr. Martin Wilbergi Tartus ja 27. dets. prow. Tõnu Karro.

Mitmesugustest lahkunud tegelastest

tuleks nimetada üleriiklike tuletõrje liidu esimeest ja Tartu tuletõrje peameest Aleksander Pungat, kes suri 26. juunil. 19. juulil waikselt tuustus ühsinduses omaaegne suur rahwuslane ja esimene eesti wärwide kaitsja Aleksander Mõttus. Kaugel kodumaast, Münchenis, 25. juulil lõppes lootustandwa edasiõppija, tartlase Endel Nõsineri elukäik. Tallinnas 10. juulil kustus dipl. ins. Rud. Schmiedebergi elukünal. Wõru lähedal 29. mail surkus surmaunne Adam Tiganik, kelle poest ja kellest enesest laulдakse weel praegugi. 22. juulil traske autoõnnetus Wiljandi lähedal kustutas pitrituselkuninga Eduard Kronströmi elu. 20. now. sulges oma wanad silmad wiimaseid ärkamisaja tegelasi, tuline isamaalane Jaan Weltmann, mõlder Pula alewikus.

Tuntumaist spordlasist

surkus surmale 10. weebr. omaaegne poksimeistrе Anatoli Luts ja 17. now. Tartu parem jalgpallimees Arnold Riddolin.

„Postimees" kaotas

oma pereşt 10. jaanuaril kirjaladuja Ernst Hansoni, 6. juunil masinaladuja Juhan Thomsoni ja 17. septembril raamatukauplusest wanahärra Eduard Blumbergi.

Õnnetult surmasaanuist

peab märkima eriti aurik „Liro" hukkumist, mis kindlalt teatawaks sai jaanuarikuu alul, kuna hukkumine ise oli arwatawasti 16. dets. 1931. a. „Liroga" hukkus tormis kapt. Jakob Laredei ja 16 laewa meeskonna liiget ning 8 reisijat. 14. okt. suri käsi häwitas Warnja jõuka kauplejate abielupaari Karl ja Emmeline Kübarseppade elu. 7. weebr. arenes werine ja õudne draama Tartus „Grand Hotelli" numbritoas, kus jätsid elu metsateaduse üliõpilased Moritz Raack wägiwaldselt ja Johannes Selber wabatahtlikult. Sama lugu sündis 25. mail Tartu Lille tänawal koolilaste Maiga Beresini ja Johannes Adamsoniga.

Rahu kõigi nende põrmule!

Nägus valik
peenrahakotte.
„POSTIMEHE" raamatukauplus
Tartu Suurturg nr. 16.

Põllutöökoda waidles natuke.

Rukkimonopol äärilisele alusele? Nisu isisewedu jäägu keelu alla.

K. Einbund kaitseb end ja oma walitsust.

Lühikese lõunawaheaja järele algasid neljapäewal läbirääkimised, mis kujunesid erakordselt elawaiks.

Joh. Fuks wäljendab arwamist, et põllupidajail oleks wajalik üldine moratoorium. Edasi leiab kõneleja, et wajalik oleks maksta wõipreemiaid riiklikkude rukkitagawaradega. Küsib põllutööministrilt, kui kaugel on wõipreemiate asi.

Minister A. Tupits wastab, et wõipreemiate küsimus praeguses walitsuses on juba jaatawalt otsustatud ja preemiad ise wõiwat tulla juba tulewa aasta jaanuarikuus. Isiklikult pooldab ühe osa riigirukki jagamist wõipreemiateks.

Rukki jagamiselt kaldub jutt ka rukkimonopolile. J. Soots leiab, et rukkimonopoliga on olnud meil seni küllalt segadusi. Walitsus on rukkile juba küllalt juure maksnud. Kui nüüd kallilt ostetud rukis jagada põllumeestele, siis tähendaks see uusi segadusi. Arwab, et meil piiski igaks juhtumiks peaks olema waruks umbes pooleaasta tagawarad, sest ikalduse korral meie ei suudaks sisse wedada terwe aasta tagawara.

Ottas Tartumaalt arwab ka, et meil rukkitagawarad pole kuigi suured, ja kui uskuda looduse märke, ei ole meil tulewal aastal loota kuigi head rukkisaaki. Pooldab rukkimonopoli allesjätmist, kuid leiab ühtlasi, et K. Einbund walitsuse juhina on teinud taktilise wea, wäites, et tulewal aastal rukkimonopoli enam pole. Walitsus olewat tollal tahtnud põllumehed maha müüa suurweskitele.

K. Einbundi näiliselt ärritab eelkõneleja wäide ja ta asub läbipaistwa ägedusega kaitsma omi seisukohti, wäites, et ta polewat teinud mingit wiga. Mis aga puutuwat rukkimonopolisse, siis ei wõidawat praegugi selles olla päris kindel, et tulewal aastal rukkimonopol alles oleks, sest kui tahetawat uusi juuremakse wõile, munadele jne., tekib paratamatult küsimus: kas wõi wõi rukis. Kuna wõipreemiate juuremaksud puudutawad laiemaid hulki, tuleb kahest walida parem, s. o. wõipreemia, sest kõiki juuremakse riik ikkagi taluda ei suuda.

Märgib, et ärgu kaldutagu arwama, et tänawune nisuhind oleks ainult põllutööja teene, waid siin ütles oma sõna ka wabariigi walitsus.

Kalinin Petserimaalt arwab, et tuleks riigi tagawararukist jagada kaluritele ja töötuile.

Harjumaa saadik Rooberg nuriseb selle üle, et alaline loomalaat Tallinna tapamaja juures on wäga lühikest aega lahti ja nimelt ainult kella 9—11, misjuures aega tuleb pikendada.

M. Reimann Järwamaalt leiab, et hinnawahe põllumajanduse saaduste ja tööstustoodete wahel on lubamatult suur.

Edasi järgneb weel terwe rida sõnawõtmisi.

Hulk otsusi.

Waidluste järele wõetakse wastu hulk otsusi.

Siseturu warustamise alal tuleb ka eelolewal aastal kindlustada siseturg omamaa põllumajanduse-saadustele kõigil neil aladel, mida on wõimalik toota omal maal, seejuures aga ka ühtlasi piirata konkurentainete sissewedu.

Terawilja kaitse peab jäämа ka edaspidi. Kui wajalik peaks olema, tuleb rukkimonopol seada äärilisele alusele. Nisu sissewedu aga peab jäämа keelu alla.

Lina sissewedu keelata kõikide nende sortide suhtes, mida wõimalik saada kodumaalt. Ka tuleks piirata walmissaaduste sissewedu, seejuures aga kontrollida, et kodumaa linawabrikud kõrgete tollide kaitsel ei kruwiks hindu ebanormaalselt kõrgele.

Piima ja selle saaduste tarwitamise lailendamiseks luua paremad müügikorraldused ja selle eelduseks tunnistatakse tarwilikuks piima ning üldse toiduainete müügiseaduse kiire wäljatöötamine.

Wäljawee arendamise alal tuleb suurendada talundite, ühtlasi sellega ka kogu meie rahwamajanduslikku toodangut eesmärgiga arendada edasi põllumajanduse saaduste wäljawedu, kasutades selleks kõiki wõimalusi.

Piimatalituste olukorra kergendamiseks tuleb eralaenude protsendi wahe maksta riigi arwel ja kus see wajalik, wõtta ka osa tööstuskulusid riigi kanda.

Krediidi ja kohustuste korraldamise alal kõik riiklikud põllumajanduslikud laenud koondada ühte keskkohta, s. o. Maapanka. Soodustada kõigi talundite eralaenude ümberkorraldamist Maapanga pantkirjade läbi. Üldine laenude protsent tuleks alandada 8 protsendilt 6,5 protsendile. Ühtlasi wähendada põllupidajate makse ja muid sunnikohustisi samas wahekorras nagu on wähenenud tulud.

Läbi öö ja pori ankeedijahil.

Hiljuti oli meie lehes sellest juttu, kuidas Tartu maawalitsus ülepeakaela kiires korras toimetab mingisuguse ankeedi wäikemaapidajate ja tööliste olukorra uurimiseks, et saadud materjali läbitöötamisega wõimaldada tööd tööta intelligentsile. Ankeedi läbiwiimiseks jäi umbes kuu aega. Ministeeriumilt määratud 1000 krooni tuleb teatawa aja jooksul ära kakutada, muidu kustutatakse see summa. Sellest tingituna siis ka kiire rutt.

Andmete kogumise on Tartumaa koolivalitsus pannud maaõpetajate peale. Wiimane asjaolu on aga wäga palju nurinat õpetajaskonnas esile kutsunud. Keegi ei nurise selle wastu, et tööta haritlastele teenistuswõimalusi muretsetakse. Ei waielda ka selle wastu, kui õpetajaid wabal ajal töösse rakendatakse. Millega aga nõustuda ei saa, on see, et nimetatud ankeet korraldatakse kõige ebaotstarbekohasemal ajal ning wälkkiirelt. Praegu kestawad maal õppetunnid pimedaft pimedani ja õpetaja mingu siis öösel teinekord 8—10 km kaugusel olewasse külla andmeid koguma. Kuid nii on ülemuse korraldus.

Tartumaa õpetajate liidu juhatus astus neljapäewal kokku, et selles asjas seisukohta wõtta. Üksmeelselt wõeti wastu otsus:

„Juhatus leiab, et koolivalitsuse poolt nõutawa ankeedi täitmine wäikemaapidajate ja tööliste olukorra kohta on ebakohane õpetajaile ja ühtlasi raskelt teostataw ajapuuduse tõttu kibedal tööajal, kuna õppetunnid lõpewad alles widewikus ja pimedal ning porisel ajal on ringi liikumine äärmiselt raske. Oleks soowitaw, et koolivalitsus suuremate kõrwaltööde nõudmisel õpetajailt enne läbi räägiks õpetajate organisatsioonidega."

Ka leiti, et seesugune töömuretsemine haritlastele on kunstlik, kuna nende töö jõudu oleks wõidud palju produktiiwsemale alale juhtida.

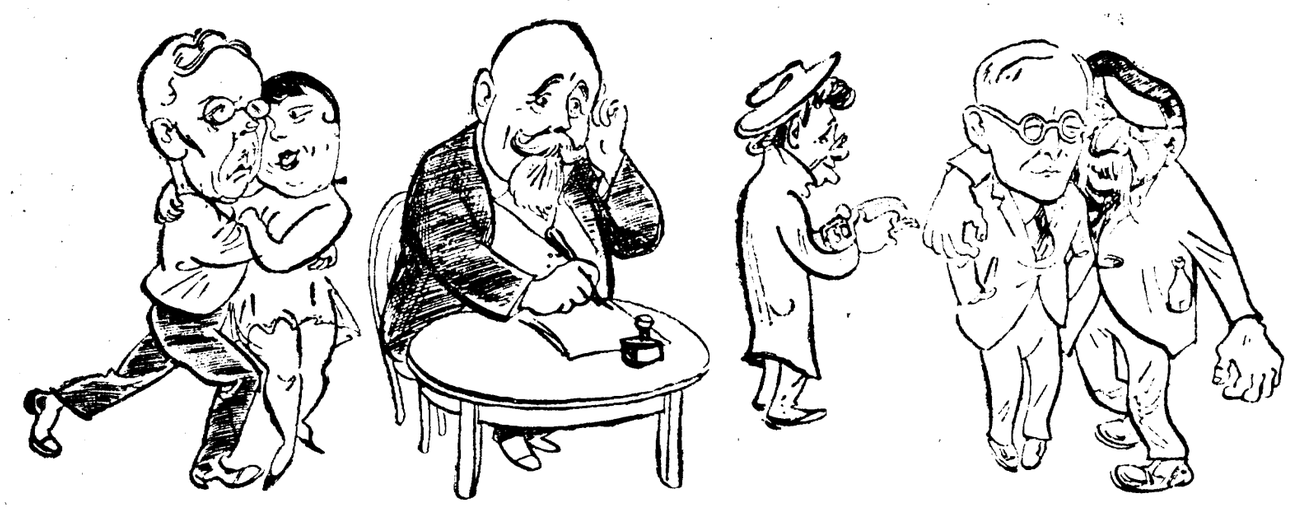
Tähtsamaid tegelasi läinud aastal.

Tähtsaim mees läinud aastal oli kindlasti mõewend **Mahatma Gandhi,** kes aastas paar korda nälgimiskuuri läbi tegi, — et taljet hoida, — nagu daamid arwatawad.

Edasi tuleks Petseri piiskop wend **Johannes,** kes end kloostrist wälja lasi tõsta, ning nüüd asjast Stambuli patriarhile kaebata lubas. Kahju, et seejuures Jumal hoopis ära unustatakse.

Edasi tuleks **Jaan Hünerson,** üllas eeskuju ja näide selleest, et suurt meest wäiksed asjad määrida ei saa.

Ed. Hubel, kes pidas wõitlust prl. Sopakirjandusega, kusjuures Hubel wõitlusest puhtalt wälja tuli.

K. A. Hindrey ülendati kirjandusliikude lapsuritega ühele tasapinnale. Nooruriteni on tal aga weel palju maad ja tükk tööd teha.

O. Loorits kui maisinimene õppis massilt tarwilikke jõumõõnu Eesti kultuurelu terwendamiseks.

«Taluperenaine» nr. 1
ilmunud.

Mitmekesine ja huwitaw sisu. Kaasas **mustri- ja lõikeleht, meeste tilikonna- või joperiide proov ja „Laste Maailm".**

Tellimiste wastuwõtmine uueks aastaks kestab. Tellige «Taluperenaine» otsekohe kogu aastaks (12 kuuks), sest aastatellijate wahel jagatakse 22. aprillil 1933. a. wälja **500 wäärtusliku kinki** (waata lähemalt «Taluperenaise» jõulunumbrist lk. 341 ja jaanuari numbrist lk. 11). — **„Taluperenaist" tellida on kõige lihtsam, kindlam ja kiirem Teile lähemast postiasutusest.**

„TALUPERENAISE" talitus Tartus, Rüütli 15, sissekäik Peeter Põllu 5.

Hoover Jaapani rahanduse nõuandjaks?

Pariisist, 30. detsembril. „Agence Economique et Financière" awaldab tegegrammi New-Yorgist, milles öeldakse, et president Hoover päräst oma wolituste lõppu läheb rahanduslikseks nõuandjaks Jaapani walitsuse juurde.

Awaldatakse arwamist, et see nimetus, mis sünnib Jaapani walitsuse siisapaistwate liikmete püüetel, wõib tunduwalt parandada jahenenud Jaapani-Ameerika wahekordi.

Astroloogi täpsad ennustused
1933. aastaks.

Algawa 1933. aasta kohta täpsate ettekuulutuste tegemine horoskoobi kaudu astroloogilisel ja hiroloogilisel teel oleks olnud üpris raske, sest taewalaotus on kaetud paksude pilwedega, pilwede alune on täis udu, millest ei wõta läbi ka suuremate tõeprohwetite silmad. Üldse kosmoses walitseb tume olemine nagu kroonikukutajatel maa peal. Poleks ka minu täpsatest ennustustest üldse tulnud asja, kui ma poleks teinud tähelepanekuid juba ammu warem, siis kui oli kord üks ilus tähistaewane öö.

Ja siis ma panin tähele, et Weenus seisis halwas aspektis, mis tõotab maailma rahwastele eelolewal aastal palju paha haiguši. Marsil oli hea aspekt, kuid see „hea" tõotab sõja jatkumist Kauge-Idas ja pooltsittosinat uusi sõdu Lõuna-Ameerikas. Suur wanker oli mossis, millest loetub, et tulewal aastal ei weeta enam rukist kroonule, waid senine kokkuwetud rukis weetakse maale tagasi, kusjuures rukis kroonu ladudest müümisel enne hoolega puhastatakse rotipoegadest ja hiirepesadest, et needsinatsed loomad ei näriks koduteel kotte katki ja ei põhjustaks kahjusaajatele suuri nõudmisi riigi wastu. Härja tähekogu oli tõllokil, mis tuleb kaastundmusest ja kaasaelamisest maapealsetele härgadele, kelle hind jääb senise seisu juure, et päris häbi on mõirata. — Wähja tähekogu oli winklis sõnni tähekoguga, mis näitab meie agraarbolshewikkude asjale sama wähikäiku, mis algas eelmisel aastal Saksamaa rahwussotsialistidel. — Merkuur oli minimaalsel sundis. Sellest wõib lugeda seda, et kaubandusel ja tööstusel läbikäik kindlasti suureneb. Wäljaminekute osas tulewad uued maksud ja sissetulekute osa wõib wiia kuldsesse seisukorda „kuldtähtede" ja „kuld siidamete" saamiseks kraami annetamisega, mis tõstawad eneseteadust üle igasuguse päewamureste. — Linnutee, mis mõnes keeles kannabki nime „piimatee", näitab seda, et tulewalgi aastal maailm on täis odawat piima „mille eest põllumehed ei saa midagi, kuid tarwitaja eest see odaw piim jääb endisse kõrgusse, sest wahepeal on kiht kestseltsi põllumehi, kelle suure kõhu toitmine on nii maa- kui linnarahwale kirjutamata seaduseks ja wääramata saatuseks. Suurenenud helendus linnutees näitab, et uuel aastal peale linna- ja maarahwa wiskab sinna oma weeringud ka riik. — Linnutee lähedale aga oli tekkinud erakorraline nähe, uus komeet, mis sel juhul, kui ta tähendab hindade komissari ja wõtab suuna piimaasjanduse poole, wõib tuua mõningat paranemist. — Wabadussõjalaste asjandust peegeldas taewakoot, olles wäsinult ripakil ja wirwendades. Sellest on selge, et diktatuuri pole oodata. Taewareha pidemed olid harki koodi poole, mis tõotab mõningat rehitsemist sealpool kandis. — Ehatäht oli weripunane, misjuures asi olgu hoiatuseks ehalkäijatele, sest nii mitmelegi neist uus aasta toob haawleid pehmesse kohta wõi tulist nahatäit wõistlejate poolt. — Andromeeda udukogu oli ikkagi udune. Mõnesugused refleksid selle pinnal siiski näitawad, et sellel aastal ta maapealsele wastele tulewad mõningad lahendused. Nimelt on loota, et maapealsetes kogudes, mis möödunud aastal segunesid kirwelaastude ja saepurruga, tuleb uuel aastal selginemine. Wõitlus kestab kogu aasta ja lõpuks jääb järele ainult saepuru.

Kõige selle kaunis wähemeelitawa pildi üle säras kuu muhelew nägu. Hiroloogilisel teel wõis ta mõtteid mõista ja need olid järgmised:

„Ega palju paremat ei tule, aga kui oskate sellesamagagi rahul olla, siis pole wigagi."

Üksikute kuude kaupa uue aasta sündmused on järgmised:

Jaanuaris

tekib kõrgepinge rahwusliku walitsuse ümber. Walitsus saab tunda kaugelt lähenewate sabatähtede mõjutusi, mis esialgu jäawad mõistatuslikeks, kuni nende mõjurite awastamiseni. Andromeeda udukogus on märgata liikumisi ning roheliste laikude laienemist, mis aga on petlikud, nagu Marsi kanalid. Ühele kolmanda järgu täheks osutunud suurusele tahetakse luua uut särа, kuid see ei õnnestu. — Registreeritakse 11 uut wabadusõjalaste liitu ja esitatakse 25 põhiseaduse muutmise kawa.

Weebruaris

tulewad kanged külmad. Sünnib palju lehmwasikaid, waraseid neist lähewad aia taha. Linnadele pannakse juure uusi makse, maal kaotatakse wiimaseid maksud. Selle tagajärjel linnarahwas paneb maarahwale ette kohti wahetada. Paljud maainimesed lähewad sellele liimile ja wahetawad talud linnamajade wastu. Sellel kuul nad seda weel ei kahetse. — Obserwatooriumid awastawad uued politilised sabatähed ning mis siis saab, seda ei seleta ka taewatähed.

Märtsis

läheb „Suur Töll" Paljassaare takka laewu ootama, kuid laewu ei tule. Uusi wabadussõjalaste liite ei asutata, ainult wanad lõhenewad laheks. Wana walitsus walitseb edasi, sest uut pole weel saadud luua. Uus põhiseadus pannakse rahwahäältele. Wõetakse wastu kah. Kes aga saab presidendiks?

Aprillis

tulewad esimesed pääsukesed ja kuldnokad, kuid need ei too weel kewadet. Põhjatute teede ajal upub maantee kraawi pooltosinat kroonikukutamise kõnelejat. Ameerika kingib sõjawõlad. Karksi-Nuia mehed, ruunapasside taskus, nõuawad seda raha kohe omale. Tagasi sõites nad pistawad teel tülli ja wõhesed neist jõuawad oma jalaga koju. Petseri Joann jookseb peaga wastu müüri. Ta haawu rawitsema kutsutakse ilus munk Benjamin Jugoslaawiast. Bernhard Linde kaotab elus esimese protsessi, kuid algatab kohe 25 uut. Tehakse ettewalmistusi presidendiwalimisteks.

Maikuus

on juba täitsa kewade. Punaste rongikäikude ajal on juba kuulda konnade krooksumist ja isaste tuide nurrulöömist. Uut walitsust pole weel näha. Wabariigi kuulsamad wanapoisid abielluwad. Nende akende all laulawad ööbikud lustlikke luguseid.

Juunis

on laulupidu ja lust. Kogu maa sõidab kokku Tallinna, kes kuidas saab. Enne laulupidu muutub ka Toompea paks meeleolu. Laulupeo erinumbriks on politilised koorid. Esineb kuulus eesti trio „Dreibund", duett „Zweibund" ja weel üks kuulus solist, kes esineb dramaatiliste paladega wäga loonutruult. Esineb ka kroonikukutajate koor Wagneri „palwerändajate lauluga". Esineb ka müramees Loorents trummisoologa, kuid juba esimese lõõgiga lööb oma riistapuu lõhki. Ohtul on wabadhuetendus, kus esinewad koomikud Leps ja Laur. Rahwas ei tea, kas nutta wõi naerda.

Juulis

tehakse heina. Petserimaal peetakse kirmaskeid. Kalduseks tarwitatakse kõige odawamaid abinõusid — kurke. Presidendikandidaadid säewad ennast jutti. Walimistel presidendid tahawad esineda warjunimede all. Eesti kaotab kõik maawõistlused.

Augustis

tulewad linnakolinud maamehed oma müüdud talusid waatama. Süda läheb wesiseks. Linnades langeb hulk direktoreid lõksu.

Septembris

läheb riigikogu kolmeks päewaks puhkusele. Rahwasaadikud saawad naistelt peapesu nii pika kodust äraolemise pärast. Presidendiwalimiste lähenemise pärast muud uudist ei juhtu.

Oktoobris

tuleb riigikogu kokku, kuid ainult 75 meest. Ulse taha jäänud 25 hakkawad nõudma, et eelmised cest ära astukšid. Tekiwad draamatilised stseenid.

Nowembris

on presidendiwalimised. Nagu juba teada, esinewad presidendikandidaadid warjunimede all. Kõige rohkem hääli saab kandidaat, kes esineb warjunime all „Roheline Würst ehk Oma Mees". Teised kandidaadid nagu „Kõiwa Käsi ehk Maa Waim", „Tugew Wõim ehk Kihwt Wunts", „Suur Nina ehk Oiglane süda" ja „Paras Mees ehk Juure Maksja" jääwad wähemusse. Kuid rahwas ei tea weel, kes peitub selle warjunime taga. Sest ümbrikud awatakse alles detsembris koos „Looduse" romaani- ja Haridusliidu näidendiwõistlustega. Maa on nii õrritatud ja ärritatud, et rahustamiseks püüakse ise oma rukis.

Detsembris

tulewad uudised nagu ojast kapaga. Ümbriku awamisel selgub, et magusa warjunime all on presidendiks walitud kehwik ja prowokaator Laes. Ta paneb esimese dekreediga seisma kõik alimendimaksmised. Kõik teised kandidaadid süüdatawad kõrwatagust, et ei osanud omale wõtta õigel ajal tõmbawat warjunime.

Linna kolinud maamehed tulewad tahtma tagasi oma talusid, kuid uus peremees ei wõta kuulda ja ütleb:

„Ei meil pole kerge kellelgi."

31. detsembril meie sajand saab jänniši wälja.

Astroloog.

Üksikult ja jällemüügiks

1933. aasta

rebitawaid kalendreid-plokke

alustel seina ja laua jaoks. **Igasuguseid tähtraamatuid** ning kontorikalendreid pakub odawast

«Postimehe» raamatukpl.

Tartus, Suurturg nr. 16. Telef. 2-50.

On viimane aeg uuendada „Postimehe" tellimist 1933. aasta peale

Ringi ümber kodumaa.

Tartumaalt.

Langenute mälestuse jäädwustamine Wõnnus. Wõnnu seltskonnategelased otsisid paremat aega, et wääri'iselt hinnata langenute teeneid. Asjata ootamisele ei järgnenud jõukuse märke, mispärast alustati tööd juwel. Septembrikuul pandi mälestussambale nurgakiwi ja alus. 1933. aastal otsustas Wõnnu kogudus täiskogu anda mälestussamba heaks 100 krooni. Wõnnu Laulu-Mängu Selts „Lõoke" ja Karkusselts „Kaljo" otsustasid ühiselt korraldada wabariigi aastapäeval peo ja aktuse mälestussamba toetuseks. Peale selle loodetakse toetusi teistelt organisatsioonidelt ja korraldatakse loterii.

Karjad wäljas, maakünd käimas. Üsna haruldasi pilte wõib praegu maal näha. Nii näiteks on mõneski kohas maakünd käsil, teisal jälle karj wäljas.

Metsatööd Ilmjärwes. Ilmjärwe riigimetsas on käsil suuremad metsatööd. Mahawõtmiseks tuleb tervet wahtkonna metsa. Metsamaa jagatakse ümbruskonna wäikekohapidajaile juurdelõigeteks, ka tuleb 5 moodustatawat normaalkrunti wäljaandmisele. Kuna kogu wahtkonna mets maha raiutakse, kaotatakse ka metsawahi koht.

Põllumeheb nurisewad selle üle, et mõnes walla ühispangas wõetakse peale protsendi weel 1 kr. kuludeks, mis wäikesummalise weksli õige kalliks teeb.

25-aastane naisterahwas jäljeta kadunud. Juba enne pühi läks Luunja wallas Alliku talust hommikul ära 25-aastane Rosalie Puusik. Kodust lahkumine oli igapäewases riietuses: sall peas ja lambanahkne kasukas seljas. Kodust lahkudes ei õelnud ta oma minekust midagi. Seni ei ole teda tagasi tulnud. Ka ei ole teda leidnud politsei, kellele kadumisest teatati. Kes on näinud?

Postitalu ümberpaigutus Rannus. Rannu asunduse elanikud koostasid palwe, millele hulganiste alla kirjutasid ja palusid wallawolikogu, et see Rannu asunduses olewa postitalu Meinhard Madise poolt üle tooks wastawatud Edgar Heimbergi kauplusesse. Palwe rahuldati wallawolikogus. Ühtlasi palub wallawolikogu postiwalitsust, et see ka nimetatud kohta telefoni sisse seaks.

Laste toitlustamine Elwas algab jaanuarikuu alul. Seni on registreeritud 40 puudustkannatajat last. Toitluspunkt asub kooliteenri majas.

Aidawargad Ahas tegutsemas. Pimedate ööde tõttu on wiimasel ajal warguséd Ahjas üige sagedaks läinud. Pühade ajal juuriid wargad Ahja asunduses A. Puidak'i aida põranda läbi ja otsisid ruki sallwe asupaika, kuna rukkid aga kottides olid, ei leidnud wargad muud kui kaeru, misfugune kaup wõist ei meeldinud, jättes selle hunikusse aida alla. Öösel wastu neljapäewa on nähtawasti sama jõuk sisenenud Ahja-Kõrwa asunduses W. Toropi aita. Ära on wiidud kõik nisu tagawara ja püülijahu, kuna rukkid wähemal määral kaasa on wõetud. Kahju 150 krooni ümber.

Elwa hädaabitöödel wähendati tööliste arwu tunduwalt. Endise poolesaja töölise asemel on nüüd tööl 25 inimest. Wähendamine oli tingitud praegu käsiloleva töö lõpukorrale jõudmisel.

Elwa alewiwolikogu oma tänatwuaastasel wiimasel koosolekul walis eelolewaks aastaks wolikogu juhatajaks Chr. Leesiku, abideks Leop. Hanseni ja Osk. Wahlbergi, kes kõik täitsid senu kohuseid tänatwugi.

Uus abiwallawanem Kongutas. Konguta abiwallawanemaks, milline koht oli täitmata mõnda aega, waliti end. revisjonikomisjoni liige Hugo Utt.

Murdwargus Pangodis Pangodi wallas Kullese talus pandi toime murdwargus. Wargad olid puurinud lukustatud aidaukse läbi ja ära wiinud ligi 150 kilo nisupüüli ja 80 kilo liha.

Oli 100, kuid jäi järele 99. Walguta wallas oli tulumaksumaksjaid 100 ja maksusumma 1208 krooni 30 senti, kusjuures üksikud summad kõikusid 2 kr. — 70 kr. 50 senti wahel. Nüüd wähendas tulumaksu komisjon wiiel maksualusel summa 28 kr. 40 senti wõrra tulumaksu, kusjuures ühel õnnelikul kõik maks kustutati ja järele jäi seega weel 99 tulumaksumaksjat, teistel aga alandati makse 15—45 protsenti.

Harjumaalt.

Omapärane juhtum könekoosolekutega. Mõni aeg tagasi oli Harjumaal ringreisil Karskusliidu instruktor R. Hansson, kes pidi ka könelema Lohu koolimajas. Instruktori koolimajja ilmudes, tegi koolijuhataja juured silmad ja ütles, et instruktor olewat ju helistanud, et ta tulla ei saa ja koosolek jääb pidamata. Kuna instruktor ise sellest midagi ei teadnud, ega seda teinud ei olnud, siis hakkas ta asja uurima. Selgus, et ühel õhtuwoolikul helistanud Tallinnast Kohilasse ja sealt edasi Lohule Harju maawalitsuse sekretär Leitdrop, et karskus-instruktor R. Hansoni könekoosolek jääb pidamata.

Wirumaalt.

Talumehel warastati 15 kana. Kriminaalpolitseile teatas Rakwere wallas, Tõrma külas elutsew taluperemees J. Rosenbaum, et öösl wastu neljapäewa külastanud wargad tema loomalauta ja wiinud ära 15 kana ja kaks hane.

Wiljandimaalt.

Teine elektrijõujaam Põltsamaale. Juba aastaid on Põltsamaa tööstuskooli hoolekogus otsustatud astuda samme uue elektrijõujaama ehitamiseks, kuid projektidest kaugemale ei jõutud. Nüüd on mootor ja dünamo sedawõrt kulunud, et ei suuda enam woolunõudmist rahuldada ja tuleb walida, kas osta uus mootor wõi ehitada jõujaam Põltsamaa jõele. Koolimõisa kohta, kus wäikese paisutamisega saawutatakse meetriline weelangus. Hoolekogu pöördus maawalitsuse poole summade saamiseks. Samal ajal pöörduti ka teedeministeeriumi poole, kust saadi hädaabitööde summadest 1500 krooni. Töid alustatakse lähemal ajal.

Põltsamaal määrati trahterimaks. Kuna Põltsamaa restoraatorid 4400 krooniliste trahterimaksu jagamisel kokku ei leppinud, määras linnawalitsus kolmele restoranile 1100—1500 kr. ja õllepoole 400 kr. trahterimaksu.

Pühad ja pühapäew muil mail.

Uue-aasta wastuwõtt Hiinas.

Türklosta lipud.

Türgi pühapäew pole weel kümme aastat wana. Kuni 1924. a. polnud muhameediusulistel üldse nädalapüha. Reedele langewat „djumat" eraldab teistest nädalapäewadest ainult ühine, keskpäewane palwe juttlusega. Prohweti käsu järele peab „djumast" iga usklik mosheés osa wõtma. Eriti pidulik oli omalajal sultani osawõtt „djumast". Tööd sellegipärast sel päewal ei katkestatud. Arid ja ettewõtted jäid kogu päewaks awatuks.

Alates 15. weebruarist 1924. a. on reede Türgis seaduslik puhkepäew. Uus Ankara walitsus seadis selle Euroopa eeskujul sisse.

Idamaa kombe järele algab türgi pühapäew juba eelmise päewa õhtueel. Koolid suletakse neljapäewa lõunal, pärastlõunat on lastele kinodes mõõdukate hindadega etendused.

Neljapäewa õhtul on ka juba täiskaswanud täielikus pühapäewa-meelevlus. Teatrid, kontsertsaalid jne. on wahwast tungil täis. Samuti peetakse wõik suuremad perekonnapeod neljapäewaõhtuti.

Tähtsamaid usulisi pühi pole Türgis wabariigi asutamisest saadik järele jäänud. Matšab ainult weel üks wana, harulduane komme. Wanas osmaniriigis austati palwepäewa lippude wäljapanekuga ametiasutustel ja ettewõtteil. Sellele kombele pidid alistuma koguni wälismaade saatkonnad, konsulaadid jne. Sama teewad nad weel praegugi, kuid muidugi reedeti. Aridel ei tarwitse uuel türgi pühapäewal end lippudega ehtida.

Türgi majanduskriis sunnib juba mitu aastat türgi puhkepäewa määrama Euroopa pühapäewale. Kuigi ka walitsus on selle uuendusega kahel käel walmis, pole teda seni mingipärast siiski teostada juudetud.

Pühad Kaunge-Idaas.

Kuidas pühitsewad hiinlased oma pühi?

Hiina rahwa kaaluw enamik peab iga kuu ainult kaht püha. Need pühad olenewad kuu wahetusest ja põllutöödest. Niisuguseil päewil koguneb kogu perekond kokku. Abiellunud tütred-pojad külastawad wanemaid, ja minnakse siis koos esiwanemate hauale. Hiina pühapäewad mööduwad peamiselt surnuaial. Lapsed mängiwad haudade wahel, wanemad inimesed ajawad juttu, aegajalt maitstakse suupisteid ja serweeritakse nendega täidetud kausse samuti surnutele. Warem lõppes niisugune oleng kuski wõõrastemajas karpkaladega wõi praetud pardiga. Nüüd wõiwad seda luksust endile lubada ainult weel rikkad. Waesem kiht lepib paremal juhul pääsmega teatri — hiina teatrid on tohutu suured, külmad ja pimedad küünid ning läheWad sinna harilikult ainult mehed. Naised weedawad õhtu meelsamini kodu.

Sadama- ja suurtes sisemaalinnades etendab tähtsat osa kino. Sport sellewastu on Hiinas weel lapsekingis.

Hoopis teissugused on pühad Jaapanis. Seal lokab kõikjal, isegi kõige pisemais provintsilinnus ja maal eeskujuline sport. Publikust spordijail pole kunagi puudu. Rahwamurdude kogunemine ei jää palju maha Ameerika omast. Palju sõidetakse Jaapanis pühapäewil ka wälja. Jaapani suurlinnad on neil korril õudusseni tühjad. Õhtuti istub jaapani meespublik kinos. Teater on Jaapanis meie oludegagi wõrreldes kättesaamatult kallis.

Neli korda aastatwahetust.

Päike paistab Palestiinas teaduslike uurimiste järele 361 päewa aastas. Seda ühetoonilisem on Palestiinas pühade järjekord. Nii on seal näiteks neli uut-aastat. 1. muharremi, muhameedlaste aasta algus, wiimast korda 6. mail, wõib tunda juba nädal aega ette, sest see on Palestiinas jüripäew ja kolitakse seal kohutawalt palju. Peale selle peab sel päewal tasuma üüri, — alles hiljuti maksis weel seadus, et üür tuli maksta aastaks ette. Üldse on see aasta majaomanike oma, sest tal on kümme päewa wähem kui kolmel teisel aastal.

Juudi uusaasta sügisel annab end märgatawalt tunda, kuna siis kahe päewa jooksul kogu ärielu seiskub. Enamik äärisid on suletud, autobused seisawad, heebrea ajalehed ei ilmu, kinod ja kohwikud on kinni, igal tänawanurgal kostawad palwed ajutiselt sünagoogeks muudetud elumajadest.

Jeruusalemmas, mis praegu hakkab mängima rahwuswahelist suurlinna, saaliwad araablased, eurooplased, juudid j. t. suurtes kohwikutes ja tantsusaalides. Muidu omawahel sageli riidlewad rahwused istuwad müüd rahulikult — seljas uuema lõikega smoking — teineteise kõrwal lauas ja pummeldawad koos. Isegi jhotlased on Palestiinas sel päewal inglastega rahujalal.

Te ja wenna koostöö kuritöös.

Meelitasid rahaka mehe pimedusse, et temalt raha röövida.

Teatawasti löödi Rakweres Küti walla mehele Woldemar Järwele tundmata isiku poolt raske noahaaw. Nüüd on Rakwere kriminaalpolitseil läinud korda selgitada haawajat, kelleks osutus Rakwere elanik ja tööta tööline Heinrich Laasberg. Laasberg areteeriti ja paigutati 30. skp. Rakwere wangimajja. Järw kohtas Rakweres tuttawat naisterahwast, kellega mitmes salakõrtsis pummeldas ja wiimaks kallaletungija ohwriks langes. Tähendatud kallaletungija on Järwega koos wiibinud naisterahwa wend. Kuna õde, kes awalik naisterahwas, jalutas Järwega ja salakõrtse külastas, waritses neid naisterahwa wend. Järwel oli kaasas rohkesti raha, mida wend ja õde kindlaks tegid, ning nüüd otsiti juhust, et Järwe wähe „tuulutada". Selleks otsis naisterahwas Aleksandri uulitsal pimedama koha, kus siis Järwega tüli norima hakkas ja kus wend parajal ajal õele „appi tuli". Et aga Järw tugew mees, siis jäi Laasberg ise hätta ja lõpetades tüli noalöökidega kadus pimedusse. Järwe seisukord haigemajas on juba parem ja lootusi on ellujäämiseks.

Hobune surmas poisikese.

Raske õnnetus Püssis.

Kolmapäewal toimetati Rakwere linnahaigemajja Püssi wallast päritolew 10-aastane Herbert Jalasto, kellel oli hobuse kabjalöögist purustatud pealuu. Poisike heitis meelemärkusele tulemata neljapäewa hommikul hinge.

Poisike oli mänginud oma koduõuel, kus ka hobune lahtiselt jooksnud. Poiss pole saanud looma eest kõrwale joosta ja hobune löönud kabjaga hoobi pahemale poole kukla taha.

Hitler kaotab Saksa kodakondsuse?

Braunschweigist, 30. detsembril. Mäletawasti sai Adolf Hitler Saksa kodakondsuse omapärase wõtte läbi. Braunschweigis wõimul olew rahwussotsialistlik walitsus nimetas Hitleri riigiametnikuks, millega „nazide" juht automaatselt omandas Saksa kodakondsuse. Nüüd tõstab sotsiaaldemoraatlik ajakirjandus üles küsimuse, miskugukeid kohustusi on Hitler wahepeal täitnud riigiametnikuna? Tuuakse ette silmapaistwate juristide arwamusi, kes leiawad, et kodaniku õiguse annab riigiteenistusse määramine ainult siis, kui määrataw isik tegelikult täidab riigiteenija ametikohustusi. Kuna Hitler seda ei ole teinud, siis on ta oma tegewusetuse läbi kaotanud Saksa kodakondsuse, kui ta üldse selle omandas.

Purjus peaga süütas maja.

Albu wallas süüdati Martin Kuuski elumaja. Nüüd paigutati wangimajja Ahula külas elutsew Ferdinand Olm. Samal ööl oli Olm käinud isaga Kuuse naabruses Seebekite juures, kus wiina wõetud. Peale nende lahkumist kuulnud Seebekid õuel kahtlast krabinat. Wäljudes nähtud, et keegi püüab põgenceda, piimanõu käes. Mindud Kuuse juure abi kutsuma. Wäljudes elumajast nähtud tuld õuel asuwa wana elumaja räästas. Kuigi tuld kohe kustutada püüti, ei läinud see korda ja maja põles maha ühes seesolewaga ,tekitades kahju 2155 krooni. Maja oli kinnitatud 850 kr. eest. Mis põhjused sundisid Olmi sellele kuriteole, on selgumata, kuigi seda wõib waheft rohke alkoholi tarwitamise arwele panna. Olm oma seletuse järele ei mäleta midagi.

Nooremehe eneseteapmine Wohnjas.

27. skp. leiti Wohnja wallast Kõrtsi elukoha lähedalt riigimetsast 25-aastane Alfred Pahkel surnult. Ametiwõimude arwates on tegemist eneseteapmisega, kuna lasknine on sündinud arwatawasti P. enda rewolwrist, mis oli laibal paremas käes.

Fahlbärgt

Ringhääling.

Wiimaseid uudiseid wanal aastal.

Ilmateated. wiimaste allikate põhjal näitawad, et lähemail päewil on oodata täismiinimumi ja osamaksimumi piirkonnis kõrgete madalrõhkkondade mõjutusil äikesetorme ning tuumuselaineid. Juba kolmeriigiwanema päewal awatakse Pärnu kuurort ja Haapsalu mudawannid. Aga see pidu ei kesta kaua: jaanipäewal tõusewad hanged taewani ja pakane praksub põldudel. Seesinane ilmastiku segiwiskamine on kuuldawasti põhjustatud selleşt, et põhjanabal olewat hakanud oma senisel peatuspaigal igaw ning tulewat kultuurtsentrumitele lähemale. Tahtwat kah weidi lõbukultuuri waadelda. Ennem silmitsewat ringi lõunapoolseil mail (seal ongi sellepärast wõrdlemisi jahe) ja siirdutwat siis põhja poole, kus jääwat lõplikult peatuma Eesti kohale. Naba keskpunkt kinnitatawat Tallinnasse (sest muidu wiiwad pealinlased ta niikuinii oma poole) ja Tartu kohale jääwat parajasti see piirkond, kus päike ei lähe kunagi looja ja walitseb igawene walgus.

Wiimane piimalabua, mis Tartus kawatses politikast hakata juustu tegema, läppes õige wiisakalt. Lehmad lüpsawad endiselt ja piimal on ikka wee mekk. Ainult kahel läks halwasti: rkl. Lorentz manas wastu uljast rinda tagudes politsei esile ja „Uudisleht" jäi soowitud toetuseşt ilma. Et aga härra Lorentz ei tee juustu ja „Uudisleht" ei lüpsa, siis pole neist wiperusist Eesti riimatoodangule suurt [illegible]. Ei ühtnud aga wõgenes selleşt sel [illegible] wana-aasta lõpuks, ilma et oleks kätt külgegi pannud.

Keegi hispaanlane, nimega Ramon Gomez Atanta Silwesta de la Sera (wõi oli see weel pikem nimi?) on esitanud uue lahendusmooduse Ameerikale wõlgade tasumiseks: „maksta kõik wõlad weiniga, sest „wein lepitab rahwaid". See on tore mõte ja tal on siuke nägu, nagu oleks ta Eestis wälja hautud. Oma weiniga pole meil muidugi suuremat peale hakata, kuid selle eest on meil tuliselget wiina, mis weel kergemini jänkide rõõmunärwid wõib põlema panna. Ja kui meil isegi kultuur seisab wiina alusel, miks ei wõi siis ka wälispolitikat lükata samale lustlikule alusele? Ainult lepituseküsimusega on pisut täbar, puskar teeb teatawasti pead hulluks ning paneb kaklema. Aga kunas on enne lepitud, kui pole warem priskelt kakeldud?

Koidulaga on juhtunud mööduunud nädalal niisugune imelik lugu, et teda pole kistud ühegi lahutusprotsessi peakangelaseks. Muud narrimist pole kah olnud. Ei tea, kas on meie arstid suuresi kõnepidamisest wäsinud wõi on manageridel rahakogumisest himu täis? Igatahes oleks pisut näotu ja pole kombeline seegi, et meie seltskonna paremik sai ainult üheşt posiprotsessist osawõtmisega hiilata. Aga meil walitseb juba kord niisugune olukord, et iga waimustus kaob imekiiresti. Muuseas — kuidas nende Koidula tütardega on jäänud: tulewad ikka wõi?

Hoopis isewärki loteriipiletid on lasknud müügile Tartu Eesti Põllumeeste Selts. Neil on säärane hea omadus, et miljoni-wõidu saab just see, kellele langeb wõidunumber. Seetõttu on wana-aasta wiimseks kingiks kõige sobiwam nimetatud nõiapilet, sest õnn on iu säärane, et ta kukub alati sellele sülle, kel hästi weab. Ja uuel-aastal weab meil kõigil hästi — loodame wähemalt — ning wõidame ka kindlasti miljoni.

Tulewal aastal on oodata politseireformi. Sest warsti hakkawad töötama Tallinnas ja Karksi-Nuias n. n. paliaihu wõi alastikultuuri ühingud ja kuna politsei osawõtt igasugusteşt koosolekuist on tarwilik (wähemalt soowitaw), siis ei saa ka alastimeeste ja -naiste hulka ilmuda üksi kordnik tawalises riietuses. Ühtlus peab olema. Ja kuna politsei on kodanikkude teenistuses ja mitte wastupidi, siis on ka paljaihu mõttes wastutulek enam kui tarwilik. Wastawad kawad on wäljatöötamisel.

Muidu on wana-aasta lõpp wõrdlemisi wiisakas. Maailma-lõppu igatahes uusaasta ei too, selle wõrra on möödunud ajast-aeg olnud lahke ning pehmeloomuline. Elu läheb kenasti edasi ja loodame, et humoristidki saawad endiselt oma leiwa — ega's maailm korraga tarkust täis pole läinud? Palume awaliku elutegelasi ikka endiselt talitada, siis wähemalt ei kao lust ega naer.

Mis keegi soowib uuel aastal?

Wastawale ringküsimusele on meie ringhääling saanud järgmised wastused:

Professor: Loodan, et elu könnib endiselt meist mööda. Et püha teadus ei jaaks rikutud. Ja semestri pikkus peaks pisut lühenema — praeguse korra juures, kus peaaegu pooltosinat kuud tuleb rakmes olla, ei saa aiu teaduslik töösügawus küllaldaselt areneda.

Üliõpilane: Kas ei saaks kuskilt üht suurt stipendiumi, et päraşt ülikooli lõpetades wõiks wabariigi üle korralikult wirtseda?

Kooliõpetaja: Soowin uuelt aastalt, et ta saadaks ainult paar-kolm uut õppekawa. Rohkem ühe aastaga läbi wõtta pole soowitaw. Pedagoogika kannatab. Ja wõiks juba hakata mõtlema ka kooliõpetajate wormimütsidele ning kostüümidele — kui juba algkooli õpilastel on tärnid ees, siis on õpetajatel palja tawalise lipsuga pisut narr ringi kõndida. Rahwas naerab.

Kooliõpilane: Ei taha enam midagi paremat, praegune kord on küllalt tore: õpi wiisteistkümmend aastat ja peale selle pole sul selle tuupimisega midagi peale hakata. Siis alles hakkad seda õppima, mis elus tarwis läheb. Ja paljuke selle elu iaoks ikka wajatakse?

Politikamees: Rohkem kaitamehi ja põhiseaduse muudatusi, siis saame lõppeks niikaugele, et parlament kaob sootuks ära. Saab kord ometi rahu, sõimu alt ära ja wõib hakata mõtlema, kuidas kallist eesti rahwast kuldsele tulewikule wastu wiia. Kuningas Sirgularka perwoi seadku need muud asjad.

Ametnik: Kui ikka edaspidigi äikestab õhus palgakärpimine, siis pole karta, et waim iääb nüriks. Ärgu uus-aastagi tööindu hakaku segama.

Põllumees: Kas uus-aasta toob lõppeks selge otsuse, kuhu panen oma wastse wasika? Kas teostub ometi kord see kauge unistus, et lehmakarja eest saaks wähemalt wikkikarbigi?

Tawaline kodanik: Tehku mis nad tahawad, mina olen selle poolt, kes laseb wabalt wirtseda ja pirtseda. Elagu nutujoru ja silmawesi!

Mina ise: Natuke rohkem raha ja suurte meeste poolt tarku tegusid. Siis saab edaspidigi naerda ning nalja. Ja ülespidamist.

Lõpuks

oli tänases ringhäälingu-kawas mõningate luuletajate ettekandeid, kuid et Wilmar Adams pole weel saanud Dante täpsat profiili ja J. Barbarus ei ole leidnud seda kõige wängemat retsepti Eesti wabariigi jaoks, siis peawad needsinatsed esinemised ära jääma ja nende asemel luuletame ise:

Olgu wastne aasta kõigil' hea,
Mul ja sul ja ülepea!

Juhan Pahlbärk.

Kommunistidele näidatakse ust.

Berliinist, 30. detsembril. Berliini politsei tegi terwe rea wälismaalastele, kes on osa wõtnud kommunistlisest tegewusest, ettepaneku, lahkuda Saksa riigi piiridest. Seni on Saksa wõimud selles suhtes olnud kaunis salliwad, kuid nüüd teatatakse, et tuleb tarwitusele wõtta waljumaid abinõusid.

Tervitades üldiselt seda sammu, protesteerib „Berliner Tageblatt" selle rakendamise wastu saksakeelt könelewate kodanikkude kohta Austriast, Tšehho-Slowakkiast ja Helweetsiast. Leht tähendab, et neis maades elawat tuhanded Saksa kodanikud, kelle kohta nüüd wõidakse kergesti tarwitama hakata samuti surweabinõusid.

Tartu teated.

Uus aasta ilma restoranideta!?

Reedeks ei olnud veel ükski trahteripidaja oma äritunnistust uuendanud.

Trahteripidajad, kes kaebawad juba mõnda aega kõrge trahterimaksu üle ja ähwardawad restoraniuksed sulgeda, ei olnud reede lõunani weel ükski oma äritunnistust järgmiseks aastaks uuendanud. Samal ajal on aga hääli kuuldawale tulnud, et paljud trahteripidajad ikka tõepoolest uuel aastal oma asutiste uksed sulgewad.

Reede õhtul pidid trahteripidajad kokku tulema kinniseks koosolekuks, et läbi arutada tekkinud olukorda ja selgusele jõuda, kas on wõimalusi edasitöötamiseks. Trahteripidajad ise hindawad seisukorda rasketks ja arwawad, et teisiti ei wõi asi kujuneda, kui et paljud restoranid oma uksed sulgewad. Millised otsused koosolekul tehakse, selgub muidugi hiljem.

Kuna linnawalitsus ka enam rohkem trahteripidajatele wastu ei saawat tulla, siis näib praegu, et uuel aastal wäheneb Tartus restoranide ja trahteriasutiste arw.

„1933" juba raekojas.

Iga uue aasta saabumist linnakodanikele kuulutab raekoja seinale asetatud numbritahwel, millel wastse aasta numbrid ja mis särawad elektrituledes. „1933" kanti raekoja juure juba reede hommikul ja asetati seinale, et parajal silmapilgul, wana-aasta õhtul kell 12, panna särama selle külge kinnitatud elektripirnid ja kuulutada: „1933" on saabunud!

Maainimesed tulewad linna laternatega.

Kuna maal praegu walitsemas wara-õhtust hilishommikuni pilkane pimedus ning pealegi on teed põhjatud ja porised, siis ei saa maainimesed teisiti, kui liiguwad laternatulede saatel. Seetõttu wõib silmata linnatänawail wäga rohkesti maainimesi, kes sidunud wankriaisa külge laterna, et kergem oleks koormatega linna sõita.

Äritunnistuste saamiseks soowiawaldust 800.

Reede lõunaks oli linna maksurosakonnale esitatud soowiawalduši äritunnistuste uuendamiseks 650. Wana-aasta wiimaseks päewaks arwati aga soowiawalduste arwu tõuswat kuni 800-ni. Kuna ka weel jaanuarikuus toimub äritunnistuste uuendamine, siis on arwata, et 1933. aastaks lunastatakse äritunnistusi ligikaudu 2000.

„Taara" teeb aastapäeval wäljasõidu Emajõel.

Spordiselts „Taara" pühitseb laupäeval oma 33. aastapäewa. Erakordseid ilmu tahetakse sel puhul ära kasutada selle-ga, et tehakse Emajõel linna wahel demonstratsioonsõit paatidel. „Taara" liikmeid palutakse kella ¾2-ks paadikuuri juure ilmuda paadisõidule minekuks.

Tartus tuleb usuteadlaste konwerents.

24.—26. jaanuarini peetakse Tartus, N. M. K. Ü. ruumes, usuteadlaste konwerents. Päewakorras on teiste küsimuste seas kiriku põhikirja muutmine kirikupäewa suhtes, mille wajadust põhjendab prof. H. B. Rahamägi. Peale selle küsimuse tulewad arutusele weel piibli tõlke ja lauluraamatu küsimused ning ettekanded, mis puudutawad noorsootööd ja kiriku ning laste wahekorda. Referentidena esinewad prof. H. B. Rahamägi, praost H. Põld, õp. A. Sternfeldt, õp. A. Eilart, õp. A. Grünberg j. t.

Wana ärasaatmine ja uue wastuwõtmine.

Wana-aasta tegewus lõpetatakse waratult. Ametiasutised sulgewad oma uksed juba kell 12 päewal, ärid järgnewad neile kell 3 ja toiduainetekauplused ning juuksetöötused kell 5 p. l. Wastawalt sundmäärusele peab lõppema tegewus saunades kell 8 õht. ja restoranides kell 12 öösel.

Wana aasta ärasaatmine ja uue wastuwõtmine algab kirikus jumalateenistustega. Neile järgnewad õhtul „Wanemuises" ja mujal mitmesuguseid peoõhtud, mis traditsiooni kohaselt mööduwad suure „mürtsuga". Õhtul ja öösel põleb raekoja platsil jõulupuu ja kella 12 ajal lööb järama raekoja seinal „1933".

Wabadussõjalaste rongikäik.

3. jaanuari õhtul kl. ½8 korraldab Tartu Wabadussõjalaste Liit rongikäigu tõrwikute walgusel ja orkestriga Pauluse surnuaiale — langenud wabadussõjalaste ühiskalmule. Waimuliku talituse peab õp. Wöhrmann. Wabadussõjalased kogunewad kompaniide kaupa kl. 7 Politseiplatsile.

Emajõel algas laewasõit ja kalapüük.

Kewadilmade kohaselt on alanud Emajõel laewasõit ja osalt ka kalapüük. Neljapäewal sõitsid „Eesti Kala" mehed aurik „Harryl" Peipsile tintide järele. Laupäewa lõunaks oodatakse neid tindikoormaga tagasi. Tulewal neljapäewal kell 7 homm. sõidab laew Tartust Mustwee. Tagasireisi alustab laew reede hommikul kell 5. Sõidetakse Warnja kaudu Piirisaarde ja Meerapalu ning siis Tartu.

Reede hommikul oli tulnud jõele õnne katsuma Tartu kalur Ed. Uiga. Erakordne püük andis noodasoppi siiski mõned kalad. Kalurite mälestuses pole juhust, kus nad wana-aasta eelõhtul wabas wees noota wõisid tõmmata.

Kuidas käsitleda koolides maailmawaate küsimusi?

8. jaanuaril Tartus algawal 1. filosoofiaõpetajate päewal tulewad arutusele mitmesugused küsimused, mis puudutawad filosoofiliste ja pedagoogiliste ainete õpetamist koolides. Teiste seas esineb eradotsent dr. W. Freymann ettekandega maailmawaate küsimuste käsitlemisest gümnaasiumides. Peale dr. W. Freymanni esinewad päewal ettekannetega weel prof. K. Ramul, mag. A. Koort, mag. H. Roos, mag. T. Künnapää, õp. S. Pruuden jt. Päewaga ühel ajal korraldatakse tarwiliku ja soowitatawa kirjanduse ja õppewahendite näitus ning demonstreeritakse uute koolinõuete kohaselt konstrueeritud õppewahendite kasutamist. Päew algab kell 10 homm. tilgalaste gümnaasiumis, Riia t. 12.

Elawus tööbörsil.

Tööbörsil on peale pühi liikumine tunduwalt elawnenud. Käiatse suuremal arwul tööd nõutamas, kui waremalt. Nagu tähendatakse, wõiks töö otsimise tõusuks teatawas ulatuses kaasa aidata asjaolu, et maal mitmel pool olid töölistel sõlmitud lepingud kas detsembrikuu esimeste päewade wõi keskpaigu peale ja seetõttu maalt töölisi wabanes. Eel pühi ei pöördunud need mitte tööbörsi poole, elades wanadest tagawaradest, kuid nüüd waadatakse juba uue töö-ala järele. Tuleb ilmsiks, et praegu on meestele töö andmiseks pisut awaramaid wõimalusi kui naistele, kuna erakordne ilmastik soodustab mõningaid wälistöid.

Muuseum kaks päewa suletud.

Eesti Rahwa Muuseumi wäljapanekud Raadil on suletud publikule 1. ja 2. jaanuaril.

Tartu kutseesinduste kodu soetamine.

Neljapäewa õhtul pidas sihtasutis „Tartu kutseesinduste kodu" oma juhatuse koosolekut, kus wõeti wastu sihtasutise eelarwe ja tulewane tegewuskawa, milles peatähtsaks tahetakse panna sihtasutisele wõimalikult ajanõuetele wastawa kodu soetamisele.

Rootsi peatempler-parlamendiliige meie karskliste keskel.

Rootsi parlamendiliige ja ülemlinne peatempler Oscar Olsen saabus Tartu neljapäewa öösse kiirrongiga. Reede hommikupoolel puhkas härra Olsen reisiwäsimust ning asus siis tutwuma linnaga ja waatamiswäärsete asutistega. Näidi ülikooli raamatukogus, E. R. Muuseumis jne. Kuna külalise sihiks on koondada kõiki siinseid karskustegelasi-peatemplereid, siis esineb ta reede õhtul kõnega tema auks loosi „Kalewipoja" poolt korraldatud kooswiibimisel, käsitades karskustöösse ja rahwaharidusse puutuwaid küsimusi. Tartust sõidab külaline edasi laupäewa hommikuse kiirrongiga. Riiast tagasi tulles külastab härra Olsen Wormsi rootslasi.

Teater ja muusika.

Tänasel „Wanemuise" wana-aasta õhtul on rakendatud tegewusse kogu teatri näiteseltskond ühes tantsurühma, koori ja orkestriga, kelle ülesandeks on hoolitseda uue aasta wastuwõtjate hea tuju eest. Mis iganes on sündinud aasta jooksul huwitawat ja tähtsat, naljakat wõi hukkamõistwat, see tuletatakse kas tujus, pildis wõi sõnas waatajale uuesti meelde. Programmi lõppedes saalis tants.

F. Lehari „Lõbus lesk"

mille esietendus möödus wäljamüüdud maja ees, tuleb 1. jaanuaril, pühapäewal teisikordsele etendusele.

„Wanemuise" muusika-osakonna segakoori harjutus on 2. jaan. kl. 8 õhtul tihtarlaste gümnaas. Karlowa tän. nr. 1. Peatse kontserdi puhul ilmugu kõik.

ÜENÜ Tartu osak. mees- ja segakoori laulurharjutus on esmasp., 2. jaan. Wabaduspuiesteel nr. 6. Meeskoor kl. 20, segakoor kl. 20,30 õhtul. Palutakse kõiki lauljaid ilmuda.

Kiriklikke teateid.

Pauluse kirik. Wana aasta õhtul kell 5 jumalateenistus armulauaga. Laululehed. Koorilaul. Uue-aasta hom. kell 10 jumalateenistus ilma armulauata. Laululehed, koorilaul.
Õp. Habicht.

Maarja kirik. Wana-aasta õhtul kl. ½5 jumalateenistus armulauaga. Laululehed. Koorilaul.
Õp. R. Fumke.

Uuel-aastal kl. 10 e. l. jumalateenistus ilma armulauata. Laululehed. Koorilaul.
Õp. A. Wöhrmann.

Aleksandri kirik. Wana-aasta õhtuteenistus liturgia palwetega ja leibade õnnistamisega kl. 6. Laululehed. Uue-aasta ööpalwe kl. ½12 ö. Uue-aasta hommikul kl. 10 liturgia ja palwe aasta alul. Laululehed.
A. Laar.

Jüri kirik. 31. detš. kl. 18 — wana-aasta õhtuteenistus; kell 24 — aastawahetuse palwus. 1. jaan. kl. 10 — uue-aasta armulaud. Laululehed. Kogudusе aasta-aruanne.
ülempreester K. Kolla.

Katoliku kirik. Laupäewal kl. 7 õhtul wana-aasta palweid eestikeelse jutlusega. Uuel-aastal kl. ½9 homm. pühа missa; kell 10 pidulik jumalateenistus poolakeelse jutlusega; kell 5 õhtul wesper lauluga.

Elwa kirik. Wana-aasta õhtul kl. 5 jumalateenistus armulauaga. Soolo- ja kwartettettekandeid. Laululehed wana-aasta aruandega. Kaastegew stud. theol. Pärn. Uuel-aastal kl. 11 jumalateenistus. Segakoori ettekandeid. Orkester. Laululehed.
Õp. A. Bender.

Immanueli bapt. kogudus. Wana-aasta õhtul kell 8 jumalateenistus, pühа õhtu-söömaaeg. 1. jaan. kl. 10 ja kl. 5 jumalateenistused, koorid, laululehed. 2.—5. jaan. üleilmlise palwenädala puhul jumalateenistused igal õhtul kl. ½8.
K. Kaups.

Päästearmee. Tähe t. 124. Reedel, 30. detš. kl. 7,30 õht. päästmiskoosolek, juhatab adj. Lockyer; laupäewal, 31. detš. kl. 10,30 s. uue-aasta wastuwõtmine; pühapäewal, 1. jaan. kl. 10,30 homm. pühitluskoosolek; kell 7 õhtul — päästmiskogosolek; kl. 12,30 l. — pühapäewakool; teisipäewal, 8. jaan. kl. 7,30 õhtul päästmiskoosolek; neljapäewal, 5. jaan. kl. 7,30 õhtul päästmiskoosolek; reedel, 6. jaan. kl. 10,30 homm. pühitluskoosolek; kl. 7 õhtul päästmiskogosolek.

Protestantlik ühing — Lille t. 1. Wana-aasta õhtul kl. 5 p. l. ja uuel-aastal kell 11 homm. jumalateenistused. Jutlustab õpetaja J. Kimmel. Laululehed. Laulukoor.

Tartu Ew. Wend. Seltsi palwemajas, Raekoja tän. 28 wana-aasta õhtul palwetund ja uue-aasta wastuwõtmine kl. 11 öösel. Uue-aasta hommikul kl. 8 on palwetund. — Uuel-aastal kl. 5 õhtul jutlustab õpet. Funcke. Laulukoor ja laululehed.
Juhatus.

Simse Risti Selts ja E. Metodisti kogudus. Puiestee tän. 45, wana aasta õhtul algab jumalateenistus kell 9, wabad tunnistused. Uuel-aastal kell 9 hom. pühitluskoosolek ja Issanda surma mälestamine, kell 12 päewal pühapäewakool; kell 5 p. l. ewangelisatsioonikoosolek. Laululehed.
J. Jakobson.

Ew. Wennaste kogudus. Wabaduse puiestee nr. 2. Wana-aasta õhtul jumalateenistus algab kell 10. Uue-aasta tervitus kell 12 öösel. Uuel aastal kell pool 9 hom. palwetund; kell 8 p. l. pühapäewakool; kell 5 p. l. ewangeeliumi kuulutus. Laululehed. Koorilaulud.
J. Buschberg.

Riigikohtu otsust.

Riigikohtu administratiiw-osakonna kohtuistungil 20. detsembril otsustati jätta tagajärjeta Emilie Tingase, Alfred Ruusi, Tõnis Naari, Anna Tultsi, Joonas Haarmanni, Jaak Winki, Michail Gelbi, Jaan Sisase, Michail Jõgi, Agafja Laine ja Pelageia Maaniiti ning Natalja Sai hoolduja, Madis Amendbergi, Pärnu linnawalitsuse, Anna Lõhmuse, Anna Pridiku, Ella-Elisabet Petersoni ja Richard Petersoni, Kaarel Naaritsa, Otto Adami, Johan Oja ja Otepää alewiwolikogu ja Balti Pääraleltsi kaebused. Kaetwatud otsused tühistati Antoni Lutsu, Kõo wallawolikogu, Andrei Küngi, Johan Parri, Moritz Mirwitzi, Oskar Uustali ja Hendrik Uibo kaebeasjades. Läbiwaatamata jäeti Johannes Nõmme ja Mihkel Kalki kaebused. Järjekorrast jäeti wälja kartuliiühingute Liidu kaebus. Uuesti arutamiseks määrati kohtulikkuse surma pärast a.-s. Rumberg, Tuberg ja Ko., k.-m. „O. Stude" ja R. S. W. L. Kaubandusliku esinduse kaebeasjad.

Toimetusele saadetud kiriandus.

„Eesti Raine" jaan. 1933. a. number. Sisu: artikleid, näpunäiteid, kirjutisi ja pilte käsitöö, majapidamise j. t. alalelt. Kaasaandeb: „Wäikeste Sõber", „Tütarlaps", mustri- ja lõikeleht.

Piiriwalwuri saatuslik pauk.

Kui mürgeldaja ja tantsupeo segaja sai surma.

Neljapäewal õhtus Tartu-Wõru rahukogu süüpingil piiriwalwur Kristjan Tõnno, keda süüdistati ägedas meeleolus tapmises. Kuritegu juhtus Otepää wallas tantsuõhtul.

Oswald Ott korraldas 24. septembril oma talukodus Otepää wallas Kollo talus tantsuõhtu, millest ligi paarkümmend inimest osa wõtsid. Alul olid kõik sõbralikus meeleolus. Kuid niipea, kui ilmus Elmar Mäe ja tema kaaslased pidumaija, tekkis waenlik õhkkond, sest Mäe ja tema kaaslased pidasid end wäljakutsuwalt üleval. Elmar Mäel oli kaasas autokummist mutt, millega pekstis wastu toa seinu ja ähwardas sellega ka inimesi liiga. Mürgeldamise juures kaaslased julgustasid Mäed.

Kui piduline Aksel Kõll käskis Mäel kohe lahkuda, sai ta Mäelt nuudiga hoobi üle pihta. Kokkupõrke ja kisa peale kogusid peaaegu kõik pidulised Mäe ümber kokku. Nõuti kategooriliselt Mäe otsekohest lahkumist peolt.

Samal ajal ilmus tagatoast ettetuppa puhkusel wiibiw piiriwalwur Kristjan Tõnno. Piiriwalwur wõttis taskust retwolwri, tõmbas selle kuuli rauda ja Mäe ette astudes, nõudis wiimaselt silmapilkset lahkumist. Kui Mäe nõudmist otsekohe ei täitnud, tahtis piiriwalwur tal rinnust kinni wõtta ja teda jõuga sundida wälja minema, kuid samal silmapilgul Mäe löi talle nuudiga pähe. Piiriwalwur taganes selle peale sammu ja laskis Mäe suunas retwolwrist paugu. Mäe langes otsekohe surnult maha. Kuul oli tungi-nud wasakpoolsesse rinda, puudutades südant ja kopsu.

Laskja Tõnno selgitas, et pärast seda kui Mäe talle pähe löönud, läinud tal silmade ees kõik kirjuks. Ta hoidnud retwolwrit kogu aeg käes. Korraga keegi löönud talle käe pihta ja selle peale kõlanud pauk, mis Mäele surma toonud.

Kohtusse oli wälja kutsutud 15 tunnistajat ja kaks eksperti ning asja arutamine kestis mitu tundi.

Pärast pikemat asja arutamist kohus mõistis piiriwalwur Kristjan Tõnno kohtulikult õigeks. Nähtawasti arwestas kohus eneseka itse tarwidusega. Tõnno wabastati wanglast, kus ta wiibis sündmuseni saadik.

„Maamees" Nr. 53.

Saadawal kõigis ajalehtede üksiknumbrite müügikohtades. Hind 5 senti.

Huwitawast sisust olgu muuhulgas nimetatud kirjutisi: Kuidas heinapuuduse ajal loomi toita õigedega; mida toob 1933. aasta (kas paraneb majanduselu?); õpetlik perenaiste osa; uued osakonnad: juriidiline abi; terwishoid; tulusad näpunäited igapäewaseks eluks; seltskondlik osa; loomaterwishoid.

Huwitaw ajawiitematerjal. Pilke- ja päewauudiste pildid. Nädala sündmused. Iga majapidaja tellib „Maamehe" 1933. aastaks.

Wähe jahedam.

Laupäeval keskmise kiirusega lõunakaarte tuuli, mõnelt pilwitus. Paigati udu, temperatuur wähe madalam.

Ülewaade reedel, 30. detsembril.

Madalrõhkkonnad püsiwad Jäämere loode osas ja Põhja-Wenes ning täituwad. Balkani ja Kesk-Euroopa kõrgerõhkkonnad on liikunud kiirkohaga Walge-Wenesse ning on laienenud Skandinaawiasse, Läänemerele ja Soome. Wähenewate õhurõhu wahede tõttu on kõwad tuuled Läänemerel rauguud, ainult Soomelahel puhuwad weel 5—6-pallised läänetuuled. Temperatuur kogu Euroopas wähe langenud. Eestis oli eile 3—5 kraadi, öösel 0—4 kraadi ja täna hommikul 1—4 kraadi sooja.

Tänase „Postimehega" on kaasas Tartu tellijatele ja üksiknumbri ostjatele kaubamaja K. Abeli raamat-kalender ja lehe tellijatele wäljaspool Tartut „Postimehe" rebitaw seinakalender.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-ühisus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Riia tn. nr. 77,
U. T. V. V. Selts korraldab Wana-aasta õhtul, 31. dets. k. a. kinnise
perekonna-õhtu.
Jõulupuu, uue-aasta wastuwõtmine jne.
Algus kell 9 õhtul.
Juhatus.

S. S. „Kalew", Lille t. 20 1. jaan. 1933. a. kell 8 õhtul **kinnine**
tantsu-õhtu
ühes jõulupuuga.

Lõõpakkumised

Wajatakse piiramata arwul
metsatöölisi
ja peale lume tulekut metsa
väljavedajaid.
Tasu hea. Lähemaid teateid saab Walgas, Wabaduse t. 6, tel. nr. 120. Metsatööstus A. Schmuljan & J. Schein Sarus J. Tamme & B. Kuuse saeweski, telefon Taheva nr. 5-d

Tarwis on
lapse-kaswatajannat
ühele 4-aastasele tütarlapsele. Soowitused tarwilikud. Tähe tän. 44—6. Tulla kella 11—1.

Wälja anda kodust
käsitööd.
Töö lihtne ja kerge. Walmis tööde eest maksame ajakohast hinda. Soowikorral awansi wõimalus. Töö on püsiw ja tasuw. Soowiawalduse sisseandmisel tasuda algamiseks tarwilike abinõude eest 150 senti. Sooviawald. wõet wastu kuni 5. jaan. Kirjad Tartu posthontor nõudmiseni isikutun. nr. 77 ettenäitajale.

Tüdrukut
tarwis maale. Kaupa tehakse 31. dets., kell 1 Raekoja tn. nr. 25, poes.

Wa atakse maale, linna lähedale
tüdrukut.
Kaupa tehakse Tähe tän. 83, kella 9—12, piimakauplus.

Tarwis noort
teenijat
Lähemaid teateid Raekoja tän. nr. 2—12, II korral.

Tunnid
Annan prantsuse-, inglise ja saksa keele
tunde.
Näituse tän. 1, keskkooli õp.
A. Kupplis.

Toiduainetepood
ühes piima ja leiwa küpsetuseruumidega uuest aastast üürile anda Jänese tän. 24, omanik.

Töötsimised

Korralik
maa-noormees
soowib linna kohta, ükskõik mis alal. Walmis ka piekisepa wõi sepa juure poisiks. Tunnistused olemas. Kirjad «Postim.» raamatukpl. «3670» all.

Aus
maa-noormees
soowib kohta maale. Wõib ka iseseiswalt töötada, soow oleks kauemaks ajaks. Tead. saab Wõru tän. 86—25.

Wilunud metsatööde
praaker
tunnistustega soowib kohta töötanud riigi ja ärimeeste metsades, ka metsa hindamise alal. Kirjad Tartu. Pikk tän. 4—2. «Jacus» all.

Aus korralik
neiu
soowib maale tallu tüdrukuks. Aadress: Tartu, Pikk t. 4—2.

KELLASID
parandatakse
wäga korralikult, wastutusega ja odawate hindadega ainult wilunud kellasepameistrite poo! Tartus, Riia tän. 3, O-ü. „HOROLOOG".

Daamidele
Ainult E. Niggoli juuksetöötuses Narwa tän 65, saate teie haruldaselt kauakestwad lokid. Tarwis õpilast.
Austusega **E. Niggol.**

Õnnerikast uut aastat
oma lugupeetud saunaskäijatele soowib linna (end. Reinhold) saunapidaja
A. AHAS — Tartus, Auriku t. 2. Telef. 11-30.

Korralik, 19. a. noormees soowib
õpipoisi
kohta, ükskõik millisel alal, Tartu linna wõi maale. Teatada kirjalik. all. sõna «Õpipoiss» all.

Hästi wilunud
naiskokk
soowib kohta, kas siia wõi ärasõiduks. Teatada all. «Kokk».

Tööoskuse tunnistusega
juukselõikaja
(meestr.) soowib kohta kas ärijuhiks wõi muidu abiliseks. Wõib ka ära sõita. Teated all. «113».

Korralik ja kaine
maapoiss
palub tööd. Hobusemeheks, wõi keskkütte peale. Kirjad Jaama tän. 91—6, wõi all. «K. S. S.»

Määmised

Müüa wõistlemata odawasti uued moodsad
reformwoodid ja lastewoodid
Raekoja tän. 49. Reformwooditööstus G. Spittler.

Juhuslikult müüa wähe pruugitud
õmblusmasin
(SINGER) ja kohwer grammofon. Näha Kastani 35—4.

Müüa
wõõrastemaja sisseseade tervena,
wõi ka osaliselt. Tartu, Narwa tän. nr. 22. Hotell «Euroopa».

Rutuliselt müüa korralik
söögimaja sisseseade
ja **hobuse-sõnnikut.** Teateid Narwa t. 31, hoowipidajalt.

Toiduainete pood
ära anda. Küsida Ülikooli tän. 17. Artis.

Toiduainetekpl.
ühes leiwaahju ja eluk. ära anda. Wabaduse 6.

Ruumid
kohe üürile anda, laoruumiks wõi muu tööstusele Lai tän. 7, krt. 1.

Korralikud
poeruumid
Maarja-Magdaleena kiriku juures, passlikud ka käsitöölisele, rendile anda. Tartus, Näituse tän. 19, Korknobel.

Maal rahwarikkas kohas
pagari-äri
ja teemaja, sealsamas ka sepikoda ühes riistadega üürile anda. L.-Tähkveres, Sadala, N. Poom.

Piima- ja toiduainete pood
leiwaahju ja elukorteriga ära anda. Raua tn 2—15.

Siasetöötatud
toiduainete- ja piimakauplus
ühes leiwaküpsetamise ahjuga edasi anda. Küsida K. Siitsa kaupl. Kiwisilla juures

Wälja üürida soodsa hinnaga uuesti remonteeritud
äriruum
koos elukorteriga Raekoja 19. Küsida majawalitsejalt.

Elwa
suwituskohas, keset alewit, raudteejaama läheduses on 1. jaan. 1933 a. ära anda kauaaegsed
linna-wilja kaupluse-ruumid
elukorteri ja kõrwalruumega. Ruumid on sündsad ka muu tööstuse wõi äri otstarbeks. Elekter, hobusepidamise ruumid ja auto garaash olemas. Teateid saab sealtsamast Kesk tän. 15. K. Böning. Telefon Elwa 44.

Tamsalus. — Telef. nr. 3.
Liha- worsti- ja toiduainete-
kauplus
ühes worstitööstuse ruumidega 1. jaanuarist kiiresti edasi anda. Omaniku haiguse puhul sealsamas ka müüa wähe pruugitud **tiib-klawer** odawa hinnaga.
K. Säägi Tamsalus.

Toiduainete-kauplus
leiwaahjuga wälja üürida Turu tän. nr. 48.

Kadunud

27. skp. umbes kl. 10 õht.
kaotat. rahakott
Laial tän. 23. Ausat leidjat palutakse rahatasku tagasi tuua. Lai tän. 23, II korrale, Raha wõib leidjale jääda.

Elan nüüd **Päewa t. nr. 5**
Dr. Helene Kissa
Sise- ja naistehaigused, naiste suguhaigused.
Wastuwõtm. kella 9—11 ja 5—7.

Ämmaproua
A. Willmann
Tartus, Narwa (Peterburi) **tän. nr. 16.**

Tutwust
soowib 45 a. iseseisew aus, karske, truudust ülistaja majaomanik umbes samasuguse naisolewusega, ehk waranduseta, ametit oskaja wõi lihttöö armastaja, kena wäheldase kaswuga neiuga. Kirjutada kuni 15. I. 33. Narwa postkast 6, «PRESSA».

Kaks wäga hingelist härrat soowiwad
tutwust
jõukamate **daamidega.** Elulookirj. ja foto nõuetawad. Kirj. all. «A. 28, B. 30». all.

Palun seda
härrat,
kellega 11. skp. Tartus Riia tän. kohtasin, kirjutada, nagu aadresite, kunas wõin Teiega kokku saada. Wiisite minu hingerahu kaasa. P.

PALAMUSEL,
müüdakse «Postimehe» üksikuid numbreid ning wõetakse tellimisi ja kuulutusi wastu
Am. Hammeri kpl.

Soovime kõigile ärisõpradele ja kaubatarvitajatele

head uut aastat!

Õlletehas „Livonia"	**A. Lass** Kaubahoov 5	**K/m. K. G. Reinhold** Suurturg 5	**V. Hirschovitz** Promenadi 5
M. H. Kodaasov ja Poeg Riia tän. 43	**E. Günther** Kaubahoov 26	**Oskar Pedraudse** Narva tän. 1	**K. Konsen** Riia tän. 18
Leivavabrik „Ceres"	**B. Genss ja Pojad** Poe tän. 2	**J. Jlisson** Riia tän. 9	**A/S. Prov. Jul. Lill**
Kaubanduskontor **F. Holtfreter**	Akadeemiline Kooperatiiv Ülikooli tän. 15	Saapakauplus „Võistlus" Riia tän. 25	Elektrobüroo A. E. G. materjalide ladu Riia tän. 25

Teeme seega teatavaks, et alates 1. jaan. 1933 meie õlled üle Eesti miilitsfie tulevad. Austatud tarvitajaid palume tellimistega pöörduda meie ladude poole.

Saku Õlletehas A-S.

Seega on mul au teatada oma endistele ja uutele lugupeetud külastajaile, et avan ELVAS 1. jaanuarist 1933. a. uuelt remonteeritud

Restoran-võõrastemaja „ELVA"

Kesk tänav nr. 46. Telef. 74, raudteejaama juures.

Alati saadaval rikkalikus valikus soojad ja külmad söögid, sise- ja väljamaa napsid ja veinid. Mugavad kabinetid. Võõrastemajas köetud puhtad toad reisijaile. Sissesõiduhoov soojade tallide ja valvega. Autode garaaž.

Hinnad mõõdukad, teenimine kiire ja korralik.

Kõige austusega

S. HUOPONEN.

Edu ja õnne uueks aastaks
soovib oma ärisõpradele
Th. Must
Sadulsepaäri, Riia tän. nr. 17

Palju õnne uueks aastaks
kõigile minu töötarvitajatele
soovib
Kudumistööstus **K. Schulz** Lodja tn. 5

Palju õnne uueks aastaks
soovib
K-m. Joh. Roosipuu
SUURTURG 14

Head ja õnnerikast uut aastat
soovib oma töötarvitajatele
K. Lukk
Pildiraamitööstus. Promenadi t. 4

Õnnerikast uut aastat
oma ärisõpradele.
Harja- ja pintsli-tööstus **A. PIHUS** Aleksandri t. 3

E. Silla 3 nädaline
keedu- ja majapid. kursused
algavad 9. jaan. Tartus, Suurturg nr. 11—1. Ülesandmisi võetakse vastu kella 10—12 ja 5—7.

Müümised

Jlus talu
müüa I kl. tee ääres metsa lähedal, meierei krundil. Elumaja ja tallid telliskivist ja korras. Lähemaid teat. saab E. Uibo'lt, Otepää postk. 7 telliskivitehas.

Väike talu
müüa Elistvere vallas, Sudiste külas. Ligem. teat. saab Tartust, Gildi tän. 7. Kesktööst.

Kiirelt ja odavasti, omaniku ärasõidu puhul müüa Valga linna lähedal asuv
talu
Põldu 150 R. vak. Teateid saab slt. «Korras talu» all.

Odavasti müüa
puhvetikapp
ja 3 peegliga tualetlaud. Pikk tän. 59, krt. 2.

Odavasti müüa hästi korras
viljapeksumasin
ilma jõumasinata firma «Lanz» trummel 54 tolli. Väga kohane suuremale talule või isesõitjaga peksuks. Hind 600 krooni. Teateid annab Ed. Maide, Mõdriku kodumajanduskool, Rakveres.

Maja
müüa. Teateid saab Raudtee tän. 11, Tamme l. osa.

Äraköhi
tarvitatakse köha vastu. Äraköhi on plomm. karbis, millel rohu nimi äraköhi, vabriku nimi Medikon ja kaitsemärk punane ankur. Pange tähele neid 8 märki, et ei saaks midagi muud. Müügil apteek. üle riigi.

Manoli
tartu. pealemäärimiseks jooksva ja luuvalu vastu Manol on plommit. karbis, millel on rohu nimi Manol, vabriku nimi Medikon ja kaitsemärk punane ankur. Pange tähele neid 8 märki, et ei saaks midagi muud. Müügil apteek. üle riigi.

Müüa
elumaja
ühes aiamaaga. Teated Väike-Kaar nr. 28, Reinmann.

Soodsatel tingimistel
restoran
Järva-Jaanis kohe ära anda. Teateid saab Tapal, Jaama tän. nr. 3, õllelaos.

Elvas, Tartu maantee ääres turu lähedal
lihapood
ühes korteri ja korraliku sisseseadega, suitsuahi, jääkelder j. n. e. välja üürida, 1. jaan. 1933. a. Teat. saab kohapealt, omanik. **Huik.**

Toiduainete
kauplus-ruum
piimapoega ja eluruumiga ära anda Tähtvere tän. 8. Majaomanik.

Rebase raudteejaama juures ära anda
kauplus.
Teat. sealsam. K. Riives'elt.

Ostmised

Soovin osta vähepruugitud **paadi**
päramootorit
võib ka olla sisemootor. Kirjad saata «Postimehe» raamatukpl. sõna «mootor» all.

Alates uuest aastast
soovitab
Elektritarbete kauplus „Saturn"
Ülikooli tän. 34
võistlemata odavate hindadega
elektriarmatuure
laualampe
lambikupleid
taskulampe
lambipirne
triikraudu
veekeetjaid
igasugust installatsiooni materjali
Samas elektrisisseseadeltööde tellimiste vastuvõtmine. Töö ki re ja korralik.

Äri- ja aiamaakrundid
müüakse pärisomanduseks
Ropka mõisa maast Tartu linna piiril

ärikrundid	300	ruutsülda	— hind	kr. 600
„	400	„	— „	kr. 800
aiamaakrundid	400	„	— „	kr. 400
„	800	„	— „	kr. 720

ja suuremad krundid. Viljamaa annab 25 seemet ja rohkem. Elavam Tartu eeslinna raioon, Võru maantee ja uue raudtee ääres. Maaomanikkudel on eesõigus kilomeetri kaugusel Emajõe ääres riigiheinamaal heinategemiseks ja heinamaa müügi korral ostu eesõigus heinategijal.

Lähemalt Tartus, Fortuna t. 14.
Kella 9—10 hom. ja 3—4 p. l.

Tartu—Kanepi autobuse ühendus katkestatakse
ilig halva tee tõttu arvates 31. detsembrist k. a.
LIINIPIDAJA.

V. A.
ärimehed ja töösturid.
Kaine aus üksik poiss, palub mingisugust jeenistust, äri poisiks, hobusemeheks, või mis juhtub. Tunnistused ja soovitused olemas.
Palun teatada slt. nr. 3678.

Vana-Kuuste „KOIDULA" seltsimaja poe- ja eluruumid on 6. jaanuarist 1933. a.
üürile anda.
Koha soovijad ilmugu kuni 4. jaan. 1933. a. Vana Kuuste „Hurda" talu, kus tingimused näha ja ka leping sõlmitakse.
JUHATUS.

Omaniku haiguse tõttu kohe üle anda südalinnas sissetöötatud
Äri
vähese kaubaga. Kauba t. 7. „SOOME MAGASIN".

Soovin osta väikest
maja
või krunti linnas. Teat. isikl. või kirj. Tiigi tän. 20, A. Jürgenson.

Ostan talu
suurus mitte alla 20 ha., Tartu või Tallinna lähedal, mitte kaugemal kui 20 klm. Teated saata ühes lähemate teadete, hinna ja maksutingimustega **L. Rikkeni** ajakirjanduse kiosk, Rakvere. «Tõsine ostja».

Korteripakkumised

Ühetoaline
korter
üürile anda Tähe 57—9.

Ühetoaline
korter
vastu päikest ära anda Fortuna 43—3.

Päikesep. soe
2-toaline korter
eestuba, köök ja klaasveranda elektriv. välja üürida. Tähe tänav 56—1.

üts tuba
hobuse-ruumidega ära anda Meltsiveski tän. 49.

Korterid
4 tuba ja köök ja 2 tuba ja köök ära anda Kivi tän. 32.

Ühetoaline, päiksepoolne
korter
üürile anda Võru tän. 62—1.

Mööbliga tuba
ära anda Vabadusepuiestee 11, krt. 2.

1-toaline
korter
üürile anda Lao tän. 9.

Korter,
2 tuba ja köök, elektrivalg. välja üürida. Kivi tän. 52.

Korter
kuiv ja soe, 3 ilusat tuba elektri ja veevärgiga soods. tingim. välja üürida Liiva tän. nr. 23.

Korteriotsimised

Vajan korralikku 5—6-toalist
korterit
Ülikooli, Gustav Adolfi, Tähtvere, Veski tän. ümbruses. Teatada slt. «J. G.»

Riigiteenija otsib erasissek.
mööbliga tuba.
Teatada «Postimehe» rmtk. «Tuba» all.

Hiromant
R. Maido.
Räägin täpse eluloo, käe, kaartide ja peo pealt ka käekirja ja pildi järele. Komdanii tän. 8, III kord.

Dr. A. LENZNER
Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.
Kõnetunnid iga päev 10—12 e. l. ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.
Tartus, Rüütli t. 25—4.
(Vastu Jaani kirikut).

Dr. M. Stukis
Hambaarstimise kabinett
Riia t. 32, sissek. Tähe tän.
Vastuvõtmine kl. 9—1 ja 4—6

Ämmaemand
E. Liibusk
Tartus, Raekoja (Raatuse) **tän. nr. 16**

Ämmaemand-masseerija
E. ELLER
Tartus, Raekoja tän. 9.
(Sissekäik Holmi tän. 1).

Ämmaemand
Tomson-Sviker.
Kitsas tn. 1.

Keskmistes aastates endine mõisavalitseja
tutvuks
neiu või lesega abielu mõttes, kes võiks kaasa aidata kinnisvara omandamiseks. Vanadus ei ole mõõduandev. Pak. palun saata ainult õige nime ja aadressiga. «Postimehe» raamatukaupl. Suurturg 16. «Mõisavalitseja» all.

Kõrgema haridusega riikliku asutise direktor soovib
tutvust
abielu mõttes jõukate preilide või leskedega. Vastused eluloo kirjeldise ja päevapildiga saata slt. «Direktor» all

Kadunud

Kadunud 22. skp.
naisterahva käekott
juukstest tikitud kollasesse riidesse. Palun vaevatasu eest ära tuua E. Niggol'i juuksetööstusse Narva tän. 65. Omandamise eest hoiatan, on ainus sellelaadiline Eestis.

Kaotatud
jõululaup. shokolaadi-kast loosinimestikuga. Palun vaevatasu eest ära tuua Tähe tän. 129—1.

Head uut aastat lugupeetud kaubatarvitajaile

soovivad:

RIIGI TURBATÖÖSTUS

KAWE

AKTSIASELTS
EESTI REISIBÜROO
Tallinna, Kinga 3. Kõnetraat 433-21.

Plekitööstus G. Linholm
Tallinna, V. Kalamaja nr. 32. Kõnetr. 439-93.

Eestimaa Põllumajandus-Tööstus Aktsiaselts
«ESTAKLAND»
TALLINNA—TARTU

Tartu ladu Narva 3, kõnetraat 43.

METALLITEHAS
A-S. FRANZ KRULL
Tallinna, Kopli 68. Oma keskjaam 425-35.

THE SHELL COMPANY OF ESTHONIA
LTD. LONDON

Tallinna, Merepuiestee 17. Kõnetraadid: 304-02, 305-94, 310-54.

HARJATÖÖSTUS JA VILDIVABRIK
Ed. Tõnisson
Tallinna, Kuninga 9, kõnetraat 445-66.

Kodumaa vabrikute riidekaupl.
Herman Rõivas
Tallinna, Estonia puiest. nr. 11. Kõnet. 304-80.

Müük suurel ja väiksel arvul.

PORTSELAANI- JA KRISTALLIKAUPLUS
TH. KAARMANN
Tallinna, Raekoja 10. Kõnetraat 432-83.

HELSINGI RIIDEKAUPLUS
oman. M. KABAL.

Tallinna, V. Karja 7. Kõnetraat 444-01.

A-S. RAUANIIT

PESURIIDEKAUPLUS
N. TEISENROTH
Tallinna, Viru 10, kõnetr. 450-93.

Eesti Piimaühisuste Liit
Tallinna, Estonia pst. 27, kõnetr. 460-01.

KALAKONSERVIVABRIK
J. M. LEESMANN
Tallinna, Võrgu 27. Kõnetraat 440-43.

Kinnisvaraomanikkude Pank
Tallinna, Harju 48, kõnetr. 444-44.

Riigi Põlevkivitööstus

A-Ü.
„EESTI KIVIÕLI"
Tallinna, Vene 7. Kõnetraat 464-50.

A.-S.
Tallinna Laevaühisus
Tallinna, S. Karja 18. Kõnetr. 426-90.

ŠOKOLAADI- JA KOMPVEKI-TÖÖSTUS
A. BRANDMANN
Tallinna, V. Tartu 6. Kõnetr. 458-82.

ŠOKOLAADI- JA KOMPVEKI-TEHAS
„SOLIID"
Tallinna, Kopli 36. Kõnetr. 438-30.

I JÄRGU VÕÕRASTEMAJA
„ROOM"
Tallinna, Maneesi 1. Kõnetr. 425-51.

Kassakapitehas LAVERNA
Tallinna, Pääsukese 4. Kõnetr. 308-12.

EESTI KUMMITÖÖSTUS
„PÕHJALA"
Tallinna, Pikk 33. Kõnetr. 443-12.

O.-ü.
Põllumajanduslik Eksport
Tallinna, S. Karja 18. Kõnetr. 447-53.

Šokolaaditehas
R. Klausson
Tallinna, Jahu 5.
Kõnetraat 441-15.

TRÜKIKODA
V. EHRENPREIS
Tallinna, Rüütli 11. Kõnetr. 444-80.

Auto-transportäri ED. POOLA
Tallinna, Laulupeo 22. Kõnetr. 306-23.

29. detsembril s. a. kell 12.30 lahkus vaikses rahus Helme Köstremäel 87. eluaastas meie armas vanaisa

Mart Käärt

endine Tartu linna misjonär.

Matmine Tallinnas, Kaarli kirikus teisipäeval, 3. jaanuaril 1933. a. kell 11 päeval.

Leinavad pojatütred perekondadega.

Kogu «Vanemuise» perele kõigile ärisõpradele ja «Vanemuise» einelaua külastajaile soovin

head uut aastat!

Loobudes 1. jaanuarist 1933. a. peale «Vanemuise» einelaua pidamisest kasutan meeleldi juhust kõigile neile, kes mind minu seitsmeaastase einelauapidamise ajal austasid oma külastamisega avaldada oma

siigavamat tänu.

Kõige austusega **K. Jugar.**

Dr. med.
H. NORMANN
Sisehaigused,
Könet. 11—1 ja 4—6 p. l.
Tartu, Väike-Tähe tänav 1.
Telefon 11-55.

Dr. A. Schmalz
Närvi-, ainevahetuse- ja lihaste-haigused.
Aleksandri tän. 70—2.
Vastuvõtm. kella 10—11 h. ja 1/24—1/25 p. l. Könetr. 5-85.

Ämmaemand
Hurt-Terna
Söögiturg 1, pritsimaja kõrval.

End. nõukogu esimeest

Guido Sehrwaldi

mälestab

Petseri Peetri kogudus.

Head edurikast uut aastat!

Tartu. Masina ehitusvabrik **Gustav Peets.**

Hääd uut aastat

soovib lugupeetud kaubatarvitajaile ja ärisõpradele

Paberi- ja tapetiäri Tartus, Aleksandri t. 10 **«KODUMAA»**

Iga alaline ostja, ehk see, kes meie ärist oma sisseostud teeb, saab hinnata rebitava **SEINA-KALENDRI**

Head õnne ja edu

uuel aastal

soovib oma ärisõpradele

Konstantin Jaik
Tartus, Suurturg 11.

Head õnne ja edu uuel aastal

soovib oma ärisõpradele

kinda- ja kaelasidemete tööstus
„RENOM" — Tallinn.
Omanik J. Aranowitsch.

Edurikast UUT AASTAT

oma ostjaskonnale
soovib
Joh. Sulg
Sadulsepa ja peenenaha tööstus Riia tän. 3.

Õnnerikast **UUT AASTAT**
oma ärisõpradele
soovib
Fa S. Lepasson
Kompveki ladu, Tartus, Söögiturg nr. 5.

Õnnerikast
uut aastat
oma lugupeetud ostjaskonnale soovib
P. Helk
Kalaturg nr. 5.

Õnnerikast UUT AASTAT
oma ärisõpradele ja tuttavatele
soovib
M. Gern
koloniaal- ja veinikauplus
Küüni tän. 8.

«Vanemuise» teater

Laupäeval, 31. dets. kl. 9 õ.

Vana-aasta õhtu

sega-eeskavaga.
Tants.

Pühapäeval, 1. jaan. kl. 8 õ.

Lõbus lesk

Franz Lehari operett 3 v.
Üli- ja kooliõp. pääsetähed maksvad.

Teisipäeval, 3. jaan. kell 8 õ.
RAHVAETENDUS.
Eelviimast korda.
Iluduskuninganna.
A. Adsoni komöödia 3 v.
Pääsetähed: 30, 45 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

Tartu Trükitööliste Ühing
«BÜRGERMUSSES»
31. dets. s. a.

Vana-aasta õhtu

segaeeskava ja **tantsuga.**
Algus kl. 9 õhtu. Pääsmed: Kr. **1.25** ja **0.75** senti.

T W T

Ronijate jaoskond
korraldab 31. dets. s. a. kl. 21.
Tuletõrje majas

Vana-aasta õhtu

jõulupuuga
ja segaeeskavaga:
1. Muusika kvartett.
2. Näid. **„Nõgine käsi"** 2 vaatuses.
3. Spordi ettekanded.

TANTS
Tulet. orkestri saatel.
Kutsed saadaval Tuletõrje majas.
PEOTOIMKOND.

T. E. K. Abia. Selts
Vene tänav 5.
31. detsembril k. a.
Traditsiooniline

Vana-aasta õhtu

möödasaatmine.
Päevakohane eeskava.
Pilked — pisted sinule.
Nalja — naeru minule.
TANTS
Vabadussõjalaste liidu orkester.
Algus kell 9 õhtul.
Pääsmed: 50 ja 75 senti.
JUHATUS.

ÕNNELIKKU JA EDURIKAST

UUT AASTAT

kõigile oma kindlustus-võtjatele soovib

Eesti omavalitsuste kinnitusselts „OMA"

Austatud kaubatarvitajatele ja ärisõpradele soovin südamest

õnnerikast uut aastat!

Sügava lugupidamisega
AUGUST LEIB
Tartus, Promenadi tän. nr. 9.

Vorsti ja delikatessi kauplus
A. ARBI, ÜLIKOOLI TÄNAV NR. 32
soovib oma lugupeetud ostjaskonnale
õnnerikast uut aastat.

Edurikast **uut aastat**
oma lugupeetud ostjaskonnale ja jahisõpradele
soovib
K.-m. K. HANSEN
KAUBA TÄNAV NR. 11.

Villatööstus „EKSTRA"

Omanik **A. TRÄSS. Narva tän. nr. 31, telefon nr. 10-07.**

Müüa head kodukoetud **villast riiet, villast lõnga, villu ja kodumaa vaiba lõngu** kõigis värves. Kraasimise, ketramise ja riidevärvimise, vanutuse ja pressimise töid tehakse kiires korras võistlemata headuses. **Ostetakse maalamba villu.**

Vigast. Sõjameeste Ühingu

Tartu osakonna juhatus teatab, et kahe

ajalehe müügikoha väljaandmine

osakonna liikmetele on 4. jaanuaril 1933. a. kell 6 õht. osakonna kantseleis, Kivi tän. 60.

Hästi sissetöötatud
koloniaal- ja veinikauplus
kesklinnas, omaniku ärasõidu tõttu headel tingimustel kohe ehk lähemal ajal
edasi anda.
Kirjad saata slt. „Vanem äri" all.

VÕRUS ära anda

suurem (end. Jaan Ebberi) äriruum

soovikorral ühes kõrvalruumidega.

Ruumid asuvad käidavas kohas, kesk linna, Jüri tänav 20.

Järele pärida vann. adv. abi A. Glasenappilt, Võrus, Jüri tänav 20, telefon 158.

Head uut aastat
lugupeetud kaubatarvitajaile
soovivad:

Auru-värvimise ja keemilise puhastuse tööstus
G. Birk
Tallinn, Maakri 24 — Könetraat 309-18

Mehaaniline jalanõudetööstus
„Ovald"
om. O. Valdson.
Tallinn, Viru 10 — Könetraat 443-11

Kaalutööstus
A. Kask & Ko.
Tallinn, S. Tartu 75 — Könetraat 306-82

O-ü. J. Rubin
Tallinn, Viru 17 — Könetraat 447-36

Saapakauplus
A. Stuttenmeister
Tallinn, S. Karja 2 — Könetraat 444-98

Kivi- ja klaasnõudekauplus
J. Soonsein
Tallinn, Estoonia all nr. 8 — Könetraat 460-42

Kõlevabrik
Georg Hendrikson
Tallinn, V. Karja 6 — Könetraat 445-29

Katelsepa- ja masinatehas
M. Miller
Tallinn, Heina 33 — Könetraat 439-51

Kella- ja kullassepaäri
Richard Lange
Tallinn, Vanaturukaelas nr. 5 — Könetraat 436-20

Veevärgi-, keskkütte- ja kanalisatsioonitööstus
A. Tõnisson & Ko.
Tallinn, Rüütli 28/30 — Könetraat 452-60

Teatan

lugupeetud ärisõpradele ja kaubatarvitajatele, et olen **uuest aastast** täiendanud oma koloniaal- ja piimakauplust **veini, napsi, likööri** ja **õllega.** Lootes rohket külastamist endiste ja uute ärisõprade poolt,
Austusega **K. Dreier.**
Tartus, Herne tän. nr. 6.

Oma lugupeetud ostjaskonnale soovib
õnnerikast uut aastat
A. Kitajev
Koloniaal- ja veinikauplus Rüütli t. 8. Telef. 10-24.

Korteripakkumised

Omaette korter

4 väikest tuba ja köök, elekt. valgustusega ära anda. Tartus, Vabaduse tänav 38—1.

Üürile anda elektrivalgustusega 1-toaline
korter,
täiskasvanutele. Tartus, Meltsiveski tänav nr. 78.

Kuum korter

2 tuba, köök, elekter üürile anda. Tartus, Mäe t. 8—1.

Korter

4 tuba köögiga, elekter ja veevärk üürile anda Lutsu t. nr. 24, k. 6 ehk kojamehelt.

Päikesepaisteline 2-toaline
korter
köögiga üürile anda Jaama 48.

Mugav 5-toaline
korter
vee- ja vannitoaga ära anda Karlova t. 18-a. Teateid saab K. Paurson'ilt Riia 24.

1-toaline
korter
keeduvõimalusega, elektrivalgustusega ära anda Peetri tän. 26. Küsida majahoidjalt.

Õnnerikast
uut aastat
oma ärisõpradele soovib
Olga Palmas,
Kirjutusmaterjali äri Küüni 2.

Õnnerikast
uut aastat
oma külastajatele soovib
Söögisaal „Astoria"
Küüni tn. nr. 5.

Soovitan täielikus valikus võistlemata hindadega kõige paremast materjalist linast ja takust

lõnga

igas jämeduses. Kõie-, ohja- ja sidumise NÖÖRI. Vahetan linu ja takku lõngade ja nööri vastu. Oma nööritööstus.

A. Wassar
Tartus, Poe tän. nr. 8